

Ericsson Nikola Tesla d.d.

**Financijski izvještaji
i izvješće revizora
31. prosinca 2018.**

Sadržaj

	<i>Stranica</i>
Profil Društva	1 do 2
Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	3
Izješće neovisnog revizora.	4 do 9
Izještaj o sveobuhvatnoj dobiti	10
Izještaj o finansijskom položaju	11 do 12
Izještaj o promjenama kapitala	13
Izještaj o novčanom toku	14 do 15
Bilješke uz finansijske izvještaje	16 do 68

Profil Društva

Povijest i nastanak

Ericsson Nikola Tesla d.d. (Društvo) je hrvatsko društvo koje kontinuirano posluje već preko šezdesetpet godina. Društvo se dokazalo kao vodeći dobavljač i izvoznik specijalizirane telekomunikacijske opreme te ICT i programskih rješenja i usluga u Srednjoj i Istočnoj Europi.

Društvo je nastalo kao rezultat pretvorbe društvenoga poduzeća Nikola Tesla - Poduzeće za proizvodnju telekomunikacijskih sistema i uređaja, po.

Prema strukturi vlasništva na dan 31. prosinca 2018. godine, Telefonaktiebolaget LM Ericsson (Ericsson) je u posjedu 49,07% dionica Društva. Ostalim dioničarima pripada 50,91% dionica Društva, a 0,02% su vlastite dionice.

Osnovne djelatnosti

Osnovne djelatnosti Društva su istraživanje i razvoj telekomunikacijskih programa i usluga, projektiranje, ispitivanje i integracija cjelovitih komunikacijskih rješenja te isporuka i održavanje komunikacijskih rješenja i sustava, kupcima unutar Ericssonove grupe, kupcima u Republici Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini, kao i kupcima u Srednjoj i Istočnoj Europi.

Ericsson Nikola Tesla d.d. je dioničko društvo osnovano u Hrvatskoj, sa sjedištem u Zagrebu, Krapinska 45.

Kodeks korporativnog upravljanja

Društvo primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja Zagrebačke burze d.d te ispunjava obveze koje iz njega proizlaze uz iznimku onih odredbi čija primjena u danom trenutku nije praktična.

Nadzorni odbor, Revizorski odbor, Uprava i izvršno posloводство

Nadzorni odbor

Članovi Nadzornog odbora tijekom 2018. godine i do izdavanja ovih izvještaja bili su:

Franck Pierre Roland Bouétard	Predsjednik	Imenovan 20. lipnja 2018. godine
Arun Bansal		Razriješen kao predsjednik 20. lipnja 2018. godine
Ignac Lovrek	Član; zamjenik predsjednika	Ponovno imenovan 2. lipnja 2015. godine
Vidar Mohammar	Član	Imenovan 2. lipnja 2015. godine
Dubravko Radošević	Član	Ponovno imenovan 20. lipnja 2018. godine
Zvonimir Jelić	Član i predstavnik zaposlenika	Istekao mandat 8. srpnja 2018. godine
Vladimir Filipović	Član i predstavnik zaposlenika	Imenovan 29. studenog 2018. godine

Profil Društva (nastavak)

Nadzorni odbor, Revizorski odbor, Uprava i izvršno posloводство (nastavak)

Revizorski odbor

Članovi Revizorskog odbora tijekom 2018. godine i do izdavanja ovih izvještaja bili su:

Ignac Lovrek	Predsjednik	Ponovno imenovan 2. lipnja 2015. godine
Vidar Mohammar	Član	Imenovan 3. rujna 2015. godine
Vesna Vašiček	Članica	Imenovana 21. veljače 2017. godine

Uprava

Uprava se sastoji od jednog člana:

Gordana Kovačević	Direktorica	Ponovno imenovana 1. siječnja 2015. godine
-------------------	-------------	--

Izvršno posloводство

Članovi izvršnog posloводства Društva na dan 31. prosinca 2018. godine:

Gordana Kovačević	Direktorica Društva
Branko Dronjić	Direktor, Ericssonova poslovna jedinica za IT i ispitnu okolinu
Damir Bušić	Direktor, Upravljanje komercijalnim ponudama (uključujući i pravne poslove) te vršitelj dužnosti Direktora za Financije (uključujući nabavu)
Dario Runje	Direktor, Mreže
Darko Huljenić	Direktor, Istraživanje
Dragan Fratrić	Direktor, Opći poslovi
Goran Ožbolt	Direktor, Prodaja i marketing za Tele2 i alternativne operatore
Hrvoje Benčić	Direktor, Digitalne usluge i operacije s kupcima
Ivan Barać	Direktor, Prodaja i marketing za Hrvatski Telekom i ZND
Jagoda Barać	Direktorica, Prodaja i marketing za susjedne zemlje
Marijana Đuzel	Direktorica, Upravljanje ljudskim potencijalima
Milan Živković	Direktor, Strategija i razvoj poslovanja
Miroslav Kantolić	Direktor, Prodaja i marketing za A1 Hrvatska
Patrick Gerard Martin	Direktor, Centar za istraživanje i razvoj
Snježana Bahtijari	Direktorica, Marketing, komunikacije i društvena odgovornost

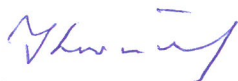
Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjih financijskih izvještaja

Odgovornost je Uprave za svaku poslovnu godinu pripremiti financijske izvještaje koji daju istinit i vjeran prikaz financijske pozicije Društva i rezultata njegova poslovanja i novčanih tokova, u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima, te vođenje odgovarajuće računovodstvene evidencije potrebne za pripremu tih financijskih izvještaja u bilo koje vrijeme. Uprava ima općenitu odgovornost za poduzimanje koraka u cilju očuvanja imovine Društva te sprečavanja i ustanovljavanja prijevara i drugih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika, u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima, koje će dosljedno primjenjivati, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena te pripremu financijskih izvještaja temeljem principa neograničenosti vremena poslovanja, osim ako pretpostavka da će Društvo nastaviti s poslovanjem nije primjerena.

Uprava je odgovorna dostaviti Nadzornom odboru godišnji izvještaj o ekonomskom položaju Društva zajedno s godišnjim financijskim izvještajima na odobrenje. Nakon odobrenja, izvještaji će biti predloženi Glavnoj skupštini dioničara.

Financijske izvještaje na stranicama 10 do 68 Uprava je odobrila 18. travnja 2019. godine za podnošenje Nadzornom odboru, a što je potvrđeno potpisom u nastavku.

Gordana Kovačević
Direktorica
Ericsson Nikola Tesla d.d.
Krapinska 45
10000 Zagreb
Hrvatska

ERICSSON
Ericsson Nikola Tesla d.d.
Krapinska 45
HR-10 000 Zagreb
CROATIA 01

Izvešće neovisnog revizora

Dioničarima društva Ericsson Nikola Tesla d.d.

Izvešće o reviziji nekonsolidiranih financijskih izvještaja

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi nekonsolidirani financijski izvještaji istinito i fer prikazuju financijski položaj društva Ericsson Nikola Tesla d.d. („Društvo“) na dan 31. prosinca 2018. i njegovu financijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji („MSFI“).

Naše mišljenje je usklađeno s našim dodatnim izvještajem Revizijskom odboru.

Što smo revidirali

Nekonsolidirani financijski izvještaji Društva obuhvaćaju:

- Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za godinu završenu 31. prosinca 2018.;
- Izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2018.;
- Izvještaj o promjenama kapitala za tada završenu godinu;
- Izvještaj o novčanom toku za tada završenu godinu; i
- Bilješke uz financijske izvještaje, uključujući značajne računovodstvene politike i ostale objašnjavajuće informacije.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću u odjeljku o *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja*.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za naše mišljenje.

Neovisnost

Neovisni smo od Društva u skladu s *Kodeksom etike za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (*IESBA Kodeksom*), te smo ispunili naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom.

Prema našim najboljim saznanjima i uvjerenju, izjavljujemo da su nerevizijske usluge koje smo pružili Društvu u skladu s primjenjivim zakonskim propisima u Republici Hrvatskoj te da nismo pružili nerevizijske usluge koje su zabranjene člankom 5(1) Uredbe (EU) br. 537/2014.

Nerevizijske usluge koje smo pružili Društvu u razdoblju od 1. siječnja 2018. godine do 31. prosinca 2018. godine objavljene su u bilješci 7 uz financijske izvještaje.

Naš pristup reviziji

Pregled

Značajnost	<ul style="list-style-type: none"> Značajnost za financijske izvještaje Društva kao cjeline: 10.980 tisuća kuna, što predstavlja 0,8% od prihoda od prodaje.
Ključna revizijska pitanja	<ul style="list-style-type: none"> Priznavanje prihoda i primjena MSFI 15

Oblikovali smo našu reviziju utvrđujući značajnost i procjenjujući rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u nekonsolidiranim financijskim izvještajima. Konkretno, razmatrali smo područja subjektivnih procjena uprave; na primjer, značajne računovodstvene procjene koje uključuju pretpostavke i uzimaju u obzir buduće događaje koji su inherentno neizvjesni. Kao i u svim našim revizijama, također smo obavili postupke vezane uz zaobilaženje internih kontrola od strane uprave, uključujući između ostalog i analizu o tome postoje li dokazi koji bi upućivali na pristranost koja predstavlja rizik materijalne pogreške kao posljedicu prijevare.

Prilagodili smo opseg revizije kako bismo obavili dostatnu razinu posla koja nam omogućava izražavanje mišljenja o nekonsolidiranim financijskim izvještajima kao cjelini, uzimajući u obzir strukturu Društva, računovodstvene procese i kontrole te industriju u kojoj Društvo posluje.

Značajnost

Na opseg naše revizije utjecala je naša primjena značajnosti. Revizija je oblikovana kako bi se moglo steći razumno uvjerenje o tome jesu li nekonsolidirani financijski izvještaji bez značajnog pogrešnog prikaza. Pogrešni prikazi mogu nastati kao posljedica prijevare ili pogreške. Smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovi tih nekonsolidiranih financijskih izvještaja.

Na temelju naše profesionalne prosudbe utvrdili smo određene kvantitativne pragove značajnosti, uključujući značajnost za nekonsolidirane financijske izvještaje kao cjeline, kako je prikazano u tabeli niže. Oni su nam, zajedno s kvalitativnim razmatranjima, pomogli u određivanju opsega revizije, vrste, vremenskog rasporeda i obujma naših revizijskih postupaka, kao i utvrđivanju utjecaja pogrešnog prikazivanja, ako postoji, pojedinačno i u zbroju na nekonsolidirane financijske izvještaje kao cjelinu.

Značajnost za financijske izvještaje kao cjeline	10.980 tisuća kuna
---	--------------------

Kako smo je utvrdili	0,8% ukupnih prihoda od prodaje
-----------------------------	---------------------------------

Obrazloženje za korišteno odabrano mjerilo	Smatramo da su prihodi mjerilo prema kojem dioničari najčešće mjere uspješnost poslovanja Društva. Nadalje, većina prodaje i nabave ostvarena je temeljem transakcija unutar Ericsson Grupe i podložne su politikama transfernih cijena.
---	--

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju nekonsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije nekonsolidiranih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključna revizijska pitanja

Priznavanje prihoda i primjena MSFI 15

Vidi bilješku 1 uz nekonsolidirane financijske izvještaje pod naslovom „Priznavanje prihoda“ i bilješku 28 (Ugovorna imovina i ugovorne obveze).

Primjena novog standarda za priznavanje prihoda „Međunarodni standard financijskog izvještavanja 15 – Prihodi na temelju ugovora s kupcima“ (MSFI 15) imala je utjecaj od 2018. godine nadalje.

Društvo je, u skladu s prijelaznim odredbama, iskoristilo mogućnost da kod inicijalne primjene standarda kumulativni učinak prelaska izračuna i prizna direktno u kapitalu (na poziciji zadržane dobiti) na dan 1. siječnja 2018. godine. Utjecaj primjene MSFI 15 na dan 1. siječnja 2018. godine opisan je u bilješci 2 (Promjene u računovodstvenim politikama).

Plaćanja kupaca definiranih ugovorima ne poklapaju se nužno s kriterijima za priznavanje prihoda po MSFI-u 15. Kao rezultat, Društvo u nekonsolidiranim financijskim izvještajima iskazuje ugovornu imovinu i ugovorne obveze za sve aktivne projekte na izvještajni datum. Vezano uz te ugovore na dan bilance Društvo je iskazalo ugovornu obvezu u iznosu od 171.645 tisuća kuna, te ugovornu imovinu u iznosu od 3.335 tisuća kuna.

S obzirom na složenost primjene novog standarda, priznavanje prihoda u 2018. godini i prezentiranje utjecaja primjene MSFI 15 bilo je od posebne važnosti za našu reviziju.

Kako smo revidirali Ključno revizijsko pitanje

Procijenili smo procese i kontrole Društva za priznavanje prihoda kao dio naše revizije, uključujući sljedeće:

- Testirali smo dizajn i operativnu učinkovitost kontrola (uključujući i informatičke kontrole) nad sustavima prihoda diljem Društva kako bismo utvrdili stupanj pouzdanosti u automatske kontrole i opće informatičko okruženje.
- Pribavili smo detaljni pregled izračuna kumulativnog efekta primjene novog standarda na 1.1.2018. te provjerili njegovu kompletnost i usklađenost s odgovarajućom dokumentacijom kako bismo potvrdili primjerenost priznavanja prihoda u odgovarajućem razdoblju i ispravnost objava utjecaja primjene MSFI 15 unutar nekonsolidiranih financijskih izvještaja.
- Na bazi uzorka, provjerili smo jesu li prihodi od prodaje opreme, softverskih licenci i usluge montaže i integracije priznati kada je kontrola nad opremom i licencama prenesena na kupca, odnosno kada su usluge izvršene. Kod prodaje opreme razmotrili smo prijenos prava vlasništava i rizika, formalni prihvata od strane kupaca, fizičko posjedovanje, pravo na naplatu i druge dokaze koji podupiru stajalište Društva da je kontrola nad robom prenesena na kupca.
- Provjerili smo odgovarajuću raspodjelu prihoda između višestrukih obveza izvršenja za odabrani broj ugovora analizom razumnosti marži i testiranjem samostalnih prodajnih cijena.
- Također, razgovarali smo s upravom o statusu ugovora s kupcima koji još nisu završeni kako bi utvrdili da li postoje gubici za koje nisu napravljena rezerviranja. Na temelju rasprave s odgovornim voditeljima projekata, procijenili smo razumnost očekivanih troškova za te ugovore u odnosu na stvarne troškove.

Izveštavanje o ostalim informacijama uključujući Izvešće posloводства i Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće Društva, koje uključuje Opći izvještaj i Društveni izvještaj (u nastavku “Izvešće posloводства”), i Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, ali ne uključuju financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije, uključujući i Izvešće posloводства te Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja.

U vezi s našom revizijom financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije, te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se na neki drugi način čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu Izvešća posloводства i Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, obavili smo također postupke propisane odredbama hrvatskog Zakona o računovodstvu. Ti postupci obuhvaćaju provjeru uključuje li Izvešće posloводства objave zahtijevane člankom 21. Zakona o računovodstvu, te uključuje li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja informacije definirane u članku 22. Zakona o računovodstvu.

Na temelju posla koji smo obavili tijekom revizije, prema našem mišljenju:

- Informacije u Izvešću posloводства i Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja za financijsku godinu za koju su sastavljeni financijski izvještaji usklađene su, u svim značajnim odrednicama, s financijskim izvještajima;
- Izvešće posloводства sastavljeno je u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu; te
- Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja uključuje informacije definirane u članku 22. Zakona o računovodstvu.

Nadalje, na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Društva i njihovog okruženja stečenog u okviru revizije, od nas se zahtijeva da izvijestimo ako zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz u Izvešću posloводства i Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja. U tom smislu nemamo ništa za izvijestiti.

Odgovornost uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje financijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijave ili pogreške.

U sastavljanju financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, za objavljivanje okolnosti vezanih uz vremensku neograničenost poslovanja ako je to primjenjivo te za korištenje računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kad ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajnima ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevarama može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmislili revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, na temelju pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastave s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor, između ostalih pitanja, planirani djelokrug i vremenski raspored revizije i važne revizijske nalaze, uključujući značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga predstavljaju ključna revizijska pitanja. Navedena pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Izvešće o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Imenovanje

Prvi put smo imenovani za revizore Društva 26. svibnja 2009. godine. Naše imenovanje obnavlja se jednom godišnje odlukom skupštine i predstavlja ukupno neprekinuto razdoblje angažmana od 10 godina.

Angažirani partner u reviziji odgovoran za ovo izvješće neovisnog revizora je Tamara Maćašović.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Heinzelova 70, Zagreb
30. travnja 2019.

Tamara Maćašović
Član Uprave

Slaven Kartelo
Ovlašteni revizor

Ericsson Nikola Tesla d.d.

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. godine

	<i>Bilješke</i>	2018.	2017.
		'000 kn	'000 kn
Prihodi od prodaje	5, 6	1.373.684	1.464.878
Trošak prodanih proizvoda		<u>(1.216.931)</u>	<u>(1.320.147)</u>
Bruto dobit		156.753	144.731
Troškovi prodaje		(36.459)	(44.847)
Administrativni troškovi		(29.659)	(33.103)
Ostali poslovni prihodi		25.602	7.511
Ostali poslovni troškovi		<u>(534)</u>	<u>(3.070)</u>
Dobitak iz poslovanja		<u>115.703</u>	<u>71.222</u>
Neto financijski rashod/prihod	9	2.238	(2.715)
Dobit prije oporezivanja		117.941	68.507
Porez na dobit	10	<u>(6.093)</u>	<u>(4.224)</u>
Dobit za godinu		<u>111.848</u>	<u>64.283</u>
Ostala sveobuhvatna dobit		<u>-</u>	<u>-</u>
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu		<u>111.848</u>	<u>64.283</u>
Zarada po dionici (kuna)	11	<u>83,99</u>	<u>48,32</u>

Bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izveštaj o financijskom položaju
na dan 31. prosinca 2018. godine

	<i>Bilješke</i>	2018. '000 kn	2017. '000 kn
IMOVINA			
Dugotrajna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	12	107.516	98.011
Nematerijalna imovina	13	690	1.287
Zajmovi i potraživanja	14	51.659	82.874
Ulaganja u ovisna društva	15	1.053	1.093
Odgođena porezna imovina	10	20.743	14.336
Ukupno dugotrajna imovina		<u>181.661</u>	<u>197.601</u>
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	16	108.720	17.348
Potraživanja od kupaca	17	158.224	140.802
Potraživanja od povezanih društava	29(c)	111.057	186.857
Ugovorna imovina	28	3.335	-
Ostala potraživanja	18	13.763	17.575
Potraživanja po preplaćenom porezu na dobit		52	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	19	48.490	84.520
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda		11.382	5.068
Novac i novčani ekvivalenti	20	182.443	145.086
Ukupno kratkotrajna imovina		<u>637.466</u>	<u>597.256</u>
UKUPNO IMOVINA		<u>819.127</u>	<u>794.857</u>

Bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izveštaj o financijskom položaju (nastavak)
na dan 31. prosinca 2018. godine

	<i>Bilješke</i>	2018. '000 kn	2017. '000 kn
KAPITAL I OBVEZE			
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	21(a)	133.165	133.165
Vlastite dionice		(240)	(280)
Zakonske rezerve	21(c)	6.658	6.658
Zadržana dobit		151.551	83.913
Ukupno kapital i rezerve		<u>291.134</u>	<u>223.456</u>
Dugoročne obveze			
Uzeti zajmovi	22	5.668	8.378
Primanja zaposlenih	24(a)	5.580	5.279
Ostale dugoročne obveze	23	2.907	6.843
Ukupno dugoročne obveze		<u>14.155</u>	<u>20.500</u>
Kratkoročne obveze			
Obveze prema povezanim društvima	29(c)	62.311	135.508
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	25	154.996	197.123
Obveze za porez na dobit		-	340
Rezerviranja	26	16.023	26.619
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	27	108.863	191.311
Ugovorne obveze	28	171.645	-
Ukupno kratkoročne obveze		<u>513.838</u>	<u>550.901</u>
Ukupno obveze		<u>527.993</u>	<u>571.401</u>
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE		<u>819.127</u>	<u>794.857</u>

Bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama kapitala
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. godine

	Dionički kapital '000 kn	Vlastite dionice '000 kn	Zakonske rezerve '000 kn	Zadržana dobit '000 kn	Ukupno '000 kn
Na dan 1. siječnja 2017. godine	133.165	(1.630)	6.658	140.057	278.250
Promjene u kapitalu za 2017. godinu					
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	64.283	64.283
Raspodijeljena dividenda za 2016. godinu, bilješka 21 (d)	-	-	-	(119.735)	(119.735)
Isplate s temelja dionica, bilješka 24 (b)	-	926	-	(926)	-
Prodaja vlastitih dionica, bilješka 24 (b)	-	424	-	(34)	390
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima, bilješka 24 (b)	-	-	-	268	268
Ukupno transakcije s vlasnicima	-	1.350	-	(120.427)	(119.077)
Na dan 31. prosinca 2017. godine	133.165	(280)	6.658	83.913	223.456
Usklađenje početnog stanja zadržane dobiti kod primjene MSFI 9 od 1 siječnja 2018, bilješka 2	-	-	-	(1,016)	(1,016)
Usklađenje početnog stanja zadržane dobiti kod primjene MSFI 15 od 1 siječnja 2018, bilješka 2	-	-	-	72	72
Na dan 1. siječnja 2017. godine	133.165	(280)	6.658	82.969	222.512
Promjene u kapitalu za 2018. godinu					
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	111.848	111.848
Raspodijeljena dividenda za 2017. godinu, bilješka 21 (d)	-	-	-	(43.272)	(43.272)
Isplate s temelja dionica Prodaja vlastitih dionica bilješka 24 (b)	-	23	-	(23)	
	-	17	-	29	46
Ukupno transakcije s vlasnicima	-	40	-	(43.266)	(43.226)
Na dan 31. prosinca 2018. godine	133.165	(240)	6.658	151.551	291.134

Bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja..

Izveštaj o novčanom toku
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. godine

	<i>Bilješke</i>	2018.	2017.
		'000 kn	'000 kn
Novčani tokovi od poslovnih aktivnosti			
<i>Dobit prije oporezivanja</i>		<u>117.941</u>	<u>68.507</u>
Ispravci:			
Amortizacija	7,12,13	29.708	36.146
Umanjenja vrijednosti – neto		9.408	10.902
Neto povećanje rezerviranja	26	39.111	21.217
Dobitak od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(58)	(136)
Neto gubitak od promjene financijske imovine		121	644
Prihodi od kamata		(1.487)	(4.936)
Rashodi od kamata		53	256
(Dobici)/gubici od tečajnih razlika		(6.800)	16.321
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima	8	-	268
Ostalo		<u>(2.550)</u>	<u>-</u>
		185.447	149.189
<i>Promjene u obrtnom kapitalu</i>			
Potraživanja		90.680	(82.748)
Zalihe		(91.372)	(8.158)
Obveze		<u>(101.960)</u>	<u>65.619</u>
<i>Novac od poslovnih aktivnosti</i>		<u>82.795</u>	<u>123.902</u>
Plaćene kamate		(53)	(256)
Uplata poreza na dobit		<u>(1.333)</u>	<u>(20.163)</u>
Neto novac od poslovnih aktivnosti		<u>81.409</u>	<u>103.483</u>
Novčani tokovi od investicijskih aktivnosti			
Primici od kamata		2.207	2.388
Primljena dividenda		70	77
Ulaganja u ovisna društva	15	40	(1.019)
Naplata od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		134	149
Kupnja nekretnina, postrojenja i opreme te nematerijalne imovine		(38.598)	(26.450)
Depoziti dani financijskim institucijama - neto		-	(2.200)
Kupnja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		-	(54.008)
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		35.909	31.760
Neto novac korišten za investicijske aktivnosti		<u>(238)</u>	<u>(49.303)</u>

Bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izveštaj o novčanom toku (nastavak)
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. godine

	<i>Bilješke</i>	2018. '000 kn	2017. '000 kn
Novčani tokovi od financijskih aktivnosti			
Plaćena dividenda	21(d)	(43.291)	(119.887)
Neto novac korišten u financijskim aktivnostima		(43.291)	(119.887)
Efekt promjene tečaja po novcu i novčanim ekvivalentima		(523)	(2.582)
Neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenata		37.357	(68.289)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		145.086	213.375
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	20	182.443	145.086

Bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Bilješke uz financijske izvještaje

1 Značajne računovodstvene politike

Pravna osoba

Ericsson Nikola Tesla d.d. (Društvo) je dioničko društvo osnovano u Hrvatskoj, gdje mu je i registrirano sjedište koje se nalazi na adresi Krapinska 45, 10 000 Zagreb, Republika Hrvatska. Dionice Društva uvrštene su u kotaciju Redovitog tržišta Zagrebačke burze. Pregled osnovnih računovodstvenih politika Društva naveden je u nastavku.

Primjena

Financijski izvještaji sastavljeni su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija (MSFI). Financijski izvještaji su također u skladu s hrvatskim Zakonom o računovodstvu važećim na dan izdavanja ovih financijskih izvještaja. Ovi su financijski izvještaji prijevod službenih zakonom predviđenih financijskih izvještaja prema MSFI-ju.

Osnove za pripremu

Financijski izvještaji sastavljeni su po načelu povijesnog troška izuzevši financijske instrumente koji su iskazani po fer vrijednosti, a koji uključuju derivativne financijske instrumente i financijsku imovinu i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Osim promjena računovodstvenih politika koje proizlaze iz usvajanja MSFI-ja 9 i MSFI-ja 15 koji su na snazi od 1. siječnja 2018. godine, ove su politike primjenjivane dosljedno za sva prikazana razdoblja, osim ako nije drugačije navedeno (vidi bilješke 2 i 28). Osnovne računovodstvene politike za financijske instrumente i priznavanje prihoda koje su se primjenjivale do 31. prosinca 2017. godine prikazane su u bilješci 32.

Sastavljanje financijskih izvještaja u skladu s MSFI-jem zahtijeva od posloводства donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i na iznos objavljene imovine i obveza, prihoda i rashoda. Procjene i povezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i različitim ostalim faktorima za koje se vjeruje da su razumni u određenim okolnostima, a čiji rezultat stvara osnovu pri postupku donošenja prosudbi o knjigovodstvenoj vrijednosti imovine i obveza, a koje nisu vidljive iz ostalih izvora. Stvarni rezultat može se razlikovati od tih procjena. Procjene i povezane pretpostavke se stalno preispituju.

Preispitivanje računovodstvenih procjena priznaje se u razdoblju u kojemu se preispitivanje obavlja, ako ono utječe samo na to razdoblje, ili u razdoblju preispitivanja i budućim razdobljima, ako ono utječe na tekuće i buduća razdoblja. Prosudbe izvršnog posloводства pri primjeni MSFI-ja koji imaju značajan utjecaj na financijske izvještaje i procjene prikazane su u bilješci 4.

Društvo je sastavilo ove nekonsolidirane financijske izvještaje u skladu s hrvatskim zakonskim propisima. Društvo je također sastavilo konsolidirane financijske izvještaje na dan 31. prosinca 2018. godine i godinu koja je tada završila, u skladu s MSFI za Društvo i njegova ovisna društva (Grupa) koji su odobreni od strane Uprave na dan 18. travnja 2019. godine. U konsolidiranim financijskim izvještajima, ovisna društva (navedena u bilješci 15) kao i sva društva nad kojima Grupa posredno ima više od pola glasačkih prava ili na neki drugi način ima kontrolu nad poslovanjem su u potpunosti konsolidirani. Korisnici ovih nekonsolidiranih financijskih izvještaja trebali bi ih čitati zajedno s konsolidiranim financijskim izvještajima Grupe na dan 31. prosinca 2017. godine i godinu koja je tada završila u svrhu dobivanja cjelokupnih informacija o financijskom položaju Grupe, rezultatima njenog poslovanja i promjenama financijskog stanja Grupe u cjelini.

Neograničenost vremena poslovanja

Nakon preispitivanja, izvršno posloводство realno očekuje da Društvo ima adekvatne resurse za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Društvo stoga i dalje usvaja pretpostavku o neograničenosti vremena poslovanja u pripremi financijskih izvještaja.

Bilješke uz financijske izvještaje

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Funkcionalna valuta i valuta izvještavanja

Financijski izvještaji Društva sastavljeni su u kunama (kn) koje predstavljaju valutu primarnog ekonomskog okruženja u kojemu Društvo posluje (funkcionalna valuta) te valutu izvještavanja i zaokruženi su na najbližu tisuću. Službeni tečaj na dan 31. prosinca 2018. godine bio je 6.469192 kuna za jedan američki dolar (2017.: 6,26973 kuna) i 7.417575 kuna za jedan euro (2017.: 7,51365 kuna).

Priznavanje prihoda

MSFI 15 „Prihodi od ugovora s kupcima“ je model priznavanja prihoda od ugovora s kupcima koji se temelji na načelima. Sadrži model od pet koraka koji zahtijeva priznavanje prihoda kada se kontrola nad robom i uslugama prenese na kupca.

Sljedeći odlomci opisuju vrste ugovora, vrijeme ispunjavanja obveza isporuke i vrijeme priznavanja prihoda. Također opisuju uobičajene uvjete plaćanja koji su povezani s takvim ugovorima kao i posljedični učinak na bilancu tijekom trajanja ugovora. Većina poslovanja Ericssona odnosi se na prodaju standardnih proizvoda i usluga.

Standardno rješenje

Proizvodi i usluge klasificiraju se kao standardna rješenja ako ne zahtijevaju značajne usluge montaže i integracije. Usluge montaže i integracije uglavnom su obavljaju u kratkom vremenskom razdoblju, od isporuke predmetnih proizvoda.

Ti se proizvodi i usluge smatraju zasebnim izdvojenim obvezama isporuke. Ova vrsta ugovora s kupcem obično se potpisuje kao okvirni ugovor, te kupac izdaje pojedinačne narudžbenice za kupnju kako bi se obvezao na kupnju proizvoda i usluga tijekom trajanja ugovora.

Prihodi od standardnih proizvoda priznaju se kada se kontrola nad opremom prenese na kupca u određenom trenutku. Ova se procjena treba promatrati sa stajališta kupca s obzirom na pokazatelje kao što su prijenos prava vlasništava i rizika, prihvaćanje od strane kupaca, fizičko posjedovanje i prava na naplatu. Kontrola nad imovinom stoga se odnosi na sposobnost izravne uporabe i ostvarivanja gotovo svih preostalih koristi od imovine.

Nadalje, kontrola uključuje sposobnost sprječavanja drugih subjekata u korištenju i ostvarivanju koristi od imovine. Koristi od imovine su potencijalni novčani tokovi (priljevi ili uštede u odljevima) koje se mogu ostvariti izravno ili neizravno.

U pogledu prodaje hardvera, obično se smatra da do prijenosa kontrole dolazi kada oprema stigne na lokaciju klijenta, a u pogledu prodaje softvera, kada su licence dostupne kupcu. Softverske licence mogu se kupcu dodijeliti u određenom trenutku, aktivirati ili pripremiti za aktivaciju od strane klijenta u kasnijoj fazi, pa se stoga prihod priznaje kada kupac stekne kontrolu nad softverom.

Ugovorni uvjeti mogu se mijenjati, stoga će se prilikom procjene pokazatelja prijenosa kontrole koristiti prosudbe. Prihodi od usluga montaže i integracije priznaju se nakon obavljanja usluga. Troškovi nastali prilikom isporuke standardnih proizvoda i usluga priznaju se kao troškovi prodaje kada su povezani prihodi priznati u računu dobiti i gubitka. Troškovi nastali u vezi s obvezama isporuke koje još nisu u cijelosti ispunjene, priznaju se kao zalihe.

Cijene transakcija po ovim ugovorima obično su fiksne, i uglavnom se naplaćuju nakon isporuke hardvera ili softvera i obavljenih usluga montaže. Ugovori o financiranju kupaca mogu se zasebno ugovoriti s određenim kupcima pri čemu dospjeće plaćanja premašuje 179 dana.

Bilješke uz financijske izvještaje

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Priznavanje prihoda (nastavak)

Prilagođeno rješenje

Prihodi od ponavljajućih usluga kao što su korisnička podrška i upravljane usluge priznaju se kada se usluge isporučuju, općenito proporcionalno tijekom vremena. Troškovi koji nastaju prilikom isporuke ponavljajućih usluga priznaju se kao trošak prodaje kada nastanu. Cijene transakcija prema ovim ugovorima naplaćuju se tijekom vremena, često na tromjesečnoj osnovi. Ugovorne obveze ili potraživanja mogu nastati ovisno o tome je li kvartalno fakturiranje unaprijed ili unatrag. Ugovor za standardne proizvode i usluge odnosi se na poslovanje u svim segmentima.

Neki proizvodi i usluge se zajedno prodaju kao dio prilagođenog rješenja za kupca. Ova vrsta ugovora zahtijeva obavljanje značajnih usluga montaže i integracije kao dio rješenja, obično tijekom razdoblja od više od godine dana. Ti se proizvodi i usluge zajedno smatraju objedinjenom obvezom isporuke. Ova vrsta ugovora obično se prodaje kao ugovor s fiksnom cijenom u kojem je opseg rješenja i obveza obiju strana jasno definiran tijekom trajanja ugovora. Prihodi od objedinjene obveze isporuke priznaju se tijekom vremena ako se napredak dovršenja može pouzdano izmjeriti, a ostvarivo pravo na plaćanje postoji tijekom trajanja ugovora. Napredak dovršenja procjenjuje se prema ostvarenim rezultatima kao što su postizanje ključnih ugovornih ciljeva i prihvaćanje od strane kupaca. Ovom metodom određuju se ciljevi koje treba postići za priznavanje prihoda tijekom trajanja ugovora i smatra se prikladnom jer odražava prirodu prilagođenog rješenja i način na koji se usluge integracije pružaju u tim projektima. Ako gore navedeni kriteriji nisu zadovoljeni, tada se svi prihodi priznaju po dovršenju prilagođenog rješenja, kada dođe do konačnog prihvaćanja od strane kupca. Troškovi nastali prilikom isporuke standardnih rješenja priznaju se kao troškovi prodaje kada se povezani prihodi priznaju u računu dobiti i gubitka. Nastali troškovi koji se odnose na buduće prihode priznaju se kao zalihe i njihova nadoknadivost se redovito procjenjuje.

Cijena transakcije prema ovim ugovorima obično predstavlja fiksnu naknadu, a podijeljena je na određeni broj isplata u skladu s napretkom odnosno fakturiranja u skladu s postignutim ciljevima kako je definirano u ugovoru. U većini slučajeva, priznati prihodi vezani su uz isplate u skladu s napretkom odnosno bezuvjetna fakturiranja u skladu s postignutim ciljevima za vrijeme trajanja ugovora, stoga iz ovih ugovora ne proizlazi nikakva ugovorna imovina ili ugovorne obveze.

Ugovori o financiranju kupaca mogu se zasebno ugovoriti s određenim kupcima pri čemu dospijeće plaćanja premašuje 365 dana. Ugovor za prilagođeno rješenje primjenjuje se na Poslovanje industrije i društva, Sustave poslovne podrške (BSS) u segmentu Digitalne usluge, te Poslovanje s medijskim rješenjima u segmentu Poslovanja u nastajanju i drugim poslovima.

Pravo korištenja (RTU)

Priroda Ericssonovog obećanja je pružanje prava korištenja Ericssonovog intelektualnog vlasništva u obliku u kojem ono postoji (u smislu oblika i funkcionalnosti) u trenutku u kojem je licenca dodijeljena kupcu. To znači da kupac može upravljati korištenjem i ostvariti sve bitne preostale koristi od licence u trenutku prijenosa licence.

Stanja povezana s ugovorima s kupcima

Potraživanja od kupaca uključuju iznose koji su fakturirani u skladu s uvjetima ugovora s kupcima i iznosima na koje Društvo po proteku vremena ima bezuvjetno pravo, prije nego što se iznosi mogu fakturirati u skladu s uvjetima ugovora s kupcima.

Kreditni za financiranje kupaca proizlaze iz razdoblja otplate kredita koja su duža od 179 dana u ugovoru s kupcem ili zasebnom ugovoru o financiranju koji je potpisan s kupcem. Financiranje kupca je klasa financijske imovine kojom se upravlja odvojeno od potraživanja. Vidjeti bilješku 30 (d) za daljnje informacije o upravljanju kreditnim rizikom za potraživanja od kupaca i kredita za financiranje kupaca.

Bilješke uz financijske izvještaje

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Priznavanje prihoda (nastavak)

U skladu s MSFI-jem 15, ako se kupcu osigurava značajno financiranje, prihod se usklađuje kako bi odražavao učinak transakcije financiranja. Ovakve transakcije mogu nastati na temelju gore navedenih kredita za financiranje kupaca ako je ugovorena kamatna stopa niža od tržišne stope ili na temelju transakcija financiranja zbog razdoblja otplate koja traju više od jedne godine od datuma prijenosa kontrole. Društvo je odlučilo iskoristiti opciju da ne prilagođava prihode za transakcije s uvjetima plaćanja do jedne godine od datuma prijenosa kontrole.

Ugovorna imovina je nefakturirani iznos prodaje koji se odnosi na obvezu isporuke koja je ispunjena na temelju ugovora s kupcem, ali ovisi o drugim uvjetima, a ne samo o proteku vremena prije nego što ta naknada dospije na naplatu. Prema prijašnjim standardima, ova stanja koja se odnose na nefakturirani iznos prodaje uključena su u potraživanja od kupaca.

Ugovorna obveza odnosi se na iznose koje su kupci platili ili duguju u odnosu na obveze isporuke koje nisu ispunjene ili su djelomično ispunjene. Prema prijašnjim standardima, ova stanja prikazana su kao odgođeni prihodi u sklopu ostalih kratkoročnih obveza, a Društvo je zaključilo da stanja ispunjavaju definiciju obveze po MSFI-ju 15. Predujmovi od kupaca također su uključeni u stanje ugovorne obveze.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Stavke nekretnina, postrojenja i opreme iskazane su po stvarnoj ili pretpostavljenoj nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Društvo priznaje, unutar knjigovodstvene vrijednosti stavke nekretnina, postrojenja i opreme, troškove zamjene dijelova određene stavke u trenutku nastanka ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi ugrađene u taj dio pritićati u Društvo i ako je taj trošak pouzdano mjerljiv. Svi ostali troškovi popravaka i održavanja priznaju se kao trošak u razdoblju u kojemu nastaju. Tamo gdje dijelovi nekretnina, postrojenja i opreme imaju različit korisni vijek trajanja, evidentiraju se kao posebne stavke nekretnina, postrojenja i opreme.

Zemljište se ne amortizira. Amortizacija ostale imovine obračunava se linearnom metodom kako bi se troškovi amortizacije rasporedili kroz preostali korisni vijek trajanja imovine. Procijenjeni korisni vijek trajanja imovine prikazan je kako slijedi:

	Korisni vijek trajanja
Zgrade	5 - 30 godina
Postrojenja i oprema	2 -10 godina
Ostalo	5 - 7 godina

Metoda amortizacije, korisni vijek trajanja i preostale vrijednosti preispituju se i usklađuju, ako je potrebno, na svaki datum bilance. Knjigovodstvena vrijednost imovine umanjuje se na nadoknadivu vrijednost u trenutku kada knjigovodstvena vrijednost nadmaši procijenjenu nadoknadivu vrijednost. Dobici i gubici od prodaje utvrđuju se usporedbom primitaka od prodaje s knjigovodstvenom vrijednošću i uključuju se u izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se početno vodi po trošku ulaganja te naknadno po trošku ulaganja umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Amortizacija se obračunava linearnom metodom tijekom procijenjenog korisnog vijeka trajanja nematerijalne imovine. Nematerijalna imovina sastoji se od računalnih programa i amortizira se linearnom metodom kroz 2-4 godine. Troškovi povezani s održavanjem računalnih programa priznaju se kao trošak u trenutku nastajanja.

Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Godišnje se ispituje umanjenje vrijednosti za imovinu koja ima neograničen korisni vijek uporabe i koja se ne amortizira (kao što je goodwill). Imovina koja se amortizira pregledava se zbog umanjenja vrijednosti kad događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju na to da knjigovodstvena vrijednost možda nije nadoknadiva. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i njenog nadoknadivog iznosa. Nadoknadivi iznos je fer vrijednost imovine umanjena za troškove prodaje ili vrijednost imovine u uporabi, ovisno o tome koji je viši. Za potrebe procjene umanjenja vrijednosti, imovina se grupira na najniži nivo kako bi se pojedinačno utvrdio novčani tok (jedinice stvaranja novca). Nefinancijska imovina, osim goodwilla, za koju je iskazan gubitak od umanjenja vrijednosti, provjerava se na svaki datum izvještavanja radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti.

Financijska imovina po amortiziranom trošku

Financijska imovina klasificira se po amortiziranom trošku, ako ugovorni uvjeti dovode do plaćanja isključivo namijenjenih za otplatu glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice, a financijska imovina se drži u poslovnom modelu čiji je cilj držanja financijske imovine u cilju prikupljanja ugovorenih novčanih primitaka. Ova imovina se naknadno mjeri po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjenu za rezervacije umanjenja vrijednosti. Prihod od kamata, te dobiti i gubici od financijske imovine po amortiziranom trošku priznaju se u financijskim prihodima.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVTPL)

Financijske obveze klasificiraju se kao obveze namijenjene trgovanju ako su prvenstveno stečene u svrhu prodaje u kratkom roku. Derivatívni instrumenti klasificiraju se kao instrumenti namijenjeni trgovanju, osim ako su određeni kao instrumenti zaštite za potrebe računovodstva zaštite. Imovina namijenjena trgovanju klasificira se kao kratkotrajna imovina. Dužnički instrumenti koji su klasificirani kao imovina koja se mjeri po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka, ali nisu namijenjeni trgovanju klasificiraju se u bilanci na datum dospjeća (tj. oni koji dospijevaju tijekom razdoblja dužeg od jedne godine klasificiraju se kao dugoročni). Ulaganja u dionice i udjele klasificiraju se kao imovina koja se mjeri po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka te se klasificiraju kao dugotrajna financijska imovina. Dobici i gubici nastali iz promjena fer vrijednosti imovine koja se mjeri po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka (isključujući derivativne instrumente i financiranje kupaca) iskazuju se u računu dobiti i gubitka u sklopu financijskih prihoda u razdoblju u kojem su nastali. Dobici i gubici od derivativnih instrumenata iskazani su u računu dobiti i gubitka kako slijedi. Dobici i gubici od derivativnih instrumenata koji su namijenjeni zaštiti imovine ili obveza od rizika, financijska imovina i financijske obveze iskazuju se redom kao trošak prodaje, financijski prihodi i financijski rashodi. Dobici i gubici od financiranja kupaca iskazuju se u računu dobiti i gubitka kao troškovi prodaje. Dividende od vlasničkih instrumenata priznaju se u računu dobiti i gubitka u sklopu financijskih prihoda kada Društvo stekne pravo na isplatu.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Novac i novčani ekvivalenti

Novac uključuje novac u bankama i gotovinu. Novčani ekvivalenti uključuju depozite po viđenju i oročene depozite s dospjećem do tri mjeseca. Novac i novčani ekvivalenti mjere se po amortiziranom trošku jer: (i) se drže radi naplate ugovornih novčanih tokova i onih novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamata, i (ii) nisu namijenjeni mjerenju po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka.

Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca i ugovorne imovine u 2018. godini

Nakon usvajanja novog standarda MSFI-ja 9 od 1. siječnja 2018. godine uspostavljen je i primjenjuje se model za vrednovanje financijske imovine od 1. siječnja 2018. godine. Financijska imovina na koju je utjecao novi model vrednovanja uključuje novac i novčane ekvivalente, depozite, potraživanja od kupaca i ugovornu imovinu.

Razvijena su dva jedinstvena modela za povezanu financijsku imovinu. Prema jednom jedinstvenom modelu procjenjuje se postoje li naznake umanjenja vrijednosti novčanih ekvivalenata i depozita, a prema drugom jedinstvenom modelu procjenjuje se postoje li naznake umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca i ugovorne imovine.

Novčani ekvivalenti i depoziti procjenjuju se na temelju vjerojatnosti neispunjavanja obveza i izloženosti Društva određenoj financijskoj instituciji u trenutku neispunjavanja obveza. Za utvrđivanje vjerojatnosti neispunjenja obveza koristi se kreditni rejting zemlje u kojoj se financijska institucija nalazi i prognoza budućeg rejtinga.

Ukupni očekivani kreditni gubitak obuhvaća očekivani gubitak od novca, novčanih ekvivalenata i depozita za svaku financijsku instituciju. Tijekom godine nije bilo značajnijih promjena modela. Društvo je utvrdilo da kreditni rizik u velikoj mjeri ovisi o dosadašnjem plaćanju kupca, kao i o riziku u zemlji u kojoj kupac posluje (npr. mogućnost provođenja prekograničnih plaćanja).

Stoga se očekivani kreditni gubici (ECL) izračunavaju uz pomoć matrice za određivanje rezerviranja koja određuje fiksnu stopu ovisno o broju dana kašnjenja plaćanja i ocjeni rizika zemlje. Ocjena rizika zemlje ovisi o ocjenama koje koriste sve izvozno-kreditne agencije u sklopu OECD-a. Stope definirane u matrici za određivanje rezerviranja temelje se na povijesnim podacima o ostvarenim gubicima za određeni portfelj kupaca. Svaki kupac podliježe nadzoru regulatornih tijela i te su stope prilagođene trenutnim uvjetima i očekivanjima uprave u vezi s promjenama političkih rizika i obrascima plaćanja određenog kupca u budućnosti. Tijekom godine nije bilo značajnijih promjena modela.

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze početno se priznaju po fer vrijednosti, a nakon toga vrednuju po amortiziranom trošku nabave uz korištenje metode efektivne kamatne stope.

Financijske obveze

Financijske obveze priznaju se kada se Društvo obveže na ispunjavanje ugovornih obveza instrumenta. Financijske obveze prestaju se priznavati kada je obveza navedena u ugovoru podmirena, poništena ili kada je istekla.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Zalihe

Zalihe se iskazuju po vrijednosti troška nabave ili neto ostvarive vrijednosti, ovisno o tome koja je niža. Neto ostvariva vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu cijenu tijekom redovnog poslovanja, umanjenu za procijenjene troškove do završetka i troškove prodaje. Trošak ostalih zaliha temelji se na metodi FIFO (First In First Out) i uključuje troškove nastale prilikom nabave zaliha i dovođenja istih na njihovu sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Proizvodne zalihe uključuju materijal, rad i indirektno troškove te troškove nastale prilikom kupnje zaliha i dovođenja istih na njihovu sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Zalihe koje imaju spori obrtaj i zastarjele zalihe svedene su na procijenjenu ostvarivu vrijednost.

Dionički kapital

Dionički kapital iskazan je u kunama po nominalnoj vrijednosti.

Vanjski troškovi koji se mogu izravno pripisati izdavanju novih redovnih dionica ili opcija odbijaju se od dioničke glavnice umanjeno za sve povezane poreze. Ako Matično društvo kupuje vlastite dionice, plaćena naknada, uključujući sve izravno pripadajuće troškove transakcije (umanjene za porez na dobit), umanjuje dioničku glavnica koja se može pripisati dioničarima sve do povlačenja dionica ili njihova ponovnog izdavanja. Kada se takve dionice kasnije ponovno izdaju, svaka primljena naknada, umanjena za sve izravno pripadajuće troškove transakcije kao i učinke poreza na dobit, uključena je u glavnica koja se može pripisati dioničarima.

Porez na dobit

Porez na dobit za razdoblje temelji se na oporezivoj dobiti financijske godine i sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit priznaje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, osim kada se odnosi na stavke koje se priznaju direktno u kapitalu i rezervama pa se u tom slučaju priznaje u kapitalu i rezervama. Iznos poreza na dobit za tekuću godinu obračunava se na temelju poreznog zakona koji je na dan bilance na snazi ili se djelomično primjenjuje u zemljama u kojima Matično društvo i njegova ovisna društva posluju i ostvaruju oporezivu dobit. Uprava povremeno procjenjuje pojedine stavke u poreznim prijavama s obzirom na situacije u kojima su primjenjive porezne odredbe podložne tumačenju, te razmatra formiranje rezerviranja, gdje je to prikladno, na temelju očekivanog iznosa koji treba platiti Poreznoj upravi.

Odgođeni porezi priznaju se metodom bilančne obveze na privremene razlike između porezne osnovice imovine i obveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti u financijskim izvještajima. Međutim, odgođeni se porez ne priznaje ako proizlazi iz početnog priznavanja imovine ili obveze u transakciji koja nije poslovno spajanje, a koja u vrijeme transakcije ne utječe na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit (porezni gubitak). Odgođena porezna imovina i obveze se ne diskontiraju te se u bilanci iskazuju kao dugotrajna imovina i/ili dugoročne obveze. Odgođena porezna imovina priznaje se kada je vjerojatno da će se ostvariti dostatna oporeziva dobit za korištenje odgođene porezne imovine. Na svaki datum bilance Društvo ponovno procjenjuje nepriznatu odgođenu poreznu imovinu i knjigovodstvenu vrijednost odgođene porezne imovine.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Porez na dobit (nastavak)

Odgođena porezna imovina odražava neto porezne učinke privremenih razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u svrhu financijskog izvještavanja te iznosa koji se koriste u svrhu poreza na dobit. Odgođena porezna imovina i obveze mjere se poreznim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u godinama u kojima se očekuje da će te privremene razlike biti nadoknađene ili podmirene na temelju poreznih stopa koje su na snazi ili se djelomično primjenjuju na datum bilance.

Mjerenje odgođene porezne obveze i odgođene porezne imovine odražava porezne efekte prilikom nadoknade ili podmirenja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza, a koje Društvo očekuje na datum bilance.

Strana valuta

Transakcije u stranoj valuti preračunate su u funkcionalnu valutu primjenom tečaja na dan transakcije. Monetarna imovina i obveze u stranoj valuti na dan bilance preračunate su u funkcionalnu valutu po tečaju koji se primjenjuje na datum bilance. Tečajne razlike proizašle iz promjene tečaja evidentiraju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Nemonetarna imovina i obveze izražene u stranoj valuti po fer vrijednosti pretvorene su u funkcionalnu valutu prema tečaju koji se primjenjuje na datum utvrđivanja vrijednosti. Nemonetarna imovina te stavke koje se mjere po „povijesnom trošku u stranoj valuti“ ponovno se ne preračunavaju.

Primanja zaposlenih

a) Dugoročna primanja za godine rada

Društvo dodjeljuje zaposlenicima jubilarne nagrade i jednokratnu nagradu za umirovljenje. Obveza i trošak ovih naknada određuju se koristeći metodu projekcije kreditne jedinice. Metoda projekcije kreditne jedinice uzima svako razdoblje provedeno u službi kao ostvarivanje prava na dodatnu jedinicu naknade i mjeri svaku jedinicu zasebno kako bi se izračunala konačna obveza. Obveza se izračunava kao sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja je slična kamatnoj stopi na državne obveznice kojima su valuta i uvjeti u skladu s valutom i utvrđenim uvjetima obveze za primanja.

b) Isplate s temelja dionica

Društvo koristi plan nadoknade vlasničkim instrumentima i temeljem dionica koji omogućava dodjelu dionica zaposlenicima Društva. Fer vrijednost primljenih usluga od zaposlenih u zamjenu za dodijeljene dionice Društva priznaje se kao trošak uz prateće povećanje kapitala. Fer vrijednost se određuje na datum dodjele i raspoređuje na razdoblje tijekom kojeg zaposlenik ima bezuvjetno pravo na dionice. Ukupan iznos troška, koji se priznaje kroz razdoblje stjecanja prava, određuje se u odnosu na fer vrijednost dodijeljenih dionica. Na svaki datum bilance Društvo pregledava procjene broja dionica čija se dodjela očekuje. Društvo priznaje utjecaj izmjene originalne procjene, ukoliko do nje dođe, u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, uz prateću promjenu u kapitalu i rezervama. Kada se raspoređuju nakon razdoblja stjecanja prava, vlastite se dionice obračunavaju po prosječnom trošku kupnje i izdvajaju iz zadržane dobiti.

c) Planovi za bonuse

Društvo priznaje obvezu i trošak za bonuse u obliku rezerviranja kada postoji ugovorna obveza ili praksa iz prošlosti na temelju koje je nastala izvedena obveza.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Rezerviranja

Rezerviranja je potrebno napraviti onda kada Društvo ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja i vjerojatno je da će (tj. vjerojatnije nego da neće) podmirenje obveza zahtijevati odljev resursa s ekonomskim koristima, a iznos obveze može se utvrditi pouzdanom procjenom. Rezerviranja se analiziraju na datum bilance uz odgovarajuće ispravke vrijednosti kako bi se iskazala najbolja moguća procjena. Najznačajnija rezerviranja u financijskim izvještajima su rezerviranja troškova za izdane garancije, obračunate penale i sudske tužbe. Ako je efekt na poslovanje značajan i ako se očekuje da će obveza biti podmirena u razdoblju dužem od 12 mjeseci, rezerviranja se formiraju na temelju smanjenja očekivanih budućih novčanih tokova po stopi prije oporezivanja koja odražava trenutačne tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i, po potrebi, rizik specifičan za tu obvezu. Rezerviranja za garancije priznaje se kada su ugovoreni proizvodi ili usluge prodani. Rezerviranja se temelji na povijesnim podacima o garancijama stavljajući u odnos sve moguće ishode i s njima povezane vjerojatnosti. Iznos rezerviranja povećava se u svakom razdoblju da se odrazi proteklo vrijeme. Ovo se povećanje prikazuje kao rashod od kamata.

Prihodi od kamata

Prihodi od kamata priznaju se koristeći metodu efektivne kamatne stope. Kada je vrijednost zajmova i potraživanja umanjena, Društvo umanjuje knjigovodstvenu vrijednost potraživanja na njihovu nadoknadivu vrijednost, što predstavlja procijenjenu vrijednost očekivanih novčanih tokova diskontiranih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi instrumenta. Prihodi od kamata od zajmova i potraživanja čija je vrijednost umanjena, priznaju se koristeći metodu originalne efektivne kamatne stope.

Izveštavanje po segmentima

Poslovni segmenti prikazuju se u skladu s internim izvještajima koji se dostavljaju glavnom donositelju poslovnih odluka. Utvrđeno je da je glavni donositelj poslovnih odluka, koji je odgovoran za alokaciju resursa i ocjenu poslovanja segmenata, Uprava Društva koja donosi strateške odluke.

Uzeti zajmovi

Uzeti zajmovi početno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za troškove transakcije. U budućim razdobljima, uzeti zajmovi iskazuju se po amortiziranom trošku; sve razlike između primitaka (umanjenih za troškove transakcije) i otkupne vrijednosti priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti tijekom razdoblja trajanja zajma, koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Najmovi

Najmovi u kojima Društvo snosi sve rizike i koristi vlasništva klasificiraju se kao financijski najmovi. Nakon početnog priznavanja, imovina u najmu iskazuje se u iznosu koji odgovara njegovoj fer vrijednosti ili sadašnjoj vrijednosti minimalnog plaćanja najma, ovisno o tome koja je niža. Nakon početnog priznavanja, imovina se iskazuje u skladu s računovodstvenom politikom koja se primjenjuje za tu vrstu imovine iako razdoblje trajanja amortizacije ne smije biti duže od razdoblja trajanja najma.

Najmovi u kojima je znatan dio rizika i koristi vlasništva na strani najmodavca razvrstani su kao operativni najmovi te kod takvih ugovora unajmljena imovina nije iskazana u bilanci najmoprimca. Plaćanja po osnovi operativnih najмова se (bez uključenih poticaja od strane najmodavca) iskazuju u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prema pravocrtnoj metodi tijekom trajanja operativnog najma.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Raspodjela dividende

Raspodjela dividendi dioničarima Društva priznaje se kao obveza u financijskim izvještajima u razdoblju u kojemu su dividende odobrene od strane dioničara Društva.

Ulaganje u ovisna društva

Ulaganja u ovisna društva i zajedničke pothvate u kojima Društvo posjeduje više od pola glasačkih prava ili na neki drugi način ima kontrolu nad poslovanjem iskazuju se po trošku udjela umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti, ako postoje. Godišnje se provjerava postojanje mogućeg umanjenja troška ulaganja kada događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju da knjigovodstvena vrijednost možda nije nadoknadiva. Ulaganja u ovisna društva za koja je iskazan gubitak od umanjenja vrijednosti, provjeravaju se na svaki datum izvještavanja radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti.

Prihodi od dividendi priznaju se kada je ustanovljeno pravo na isplatu dividende.

Državne potpore

Državne potpore priznaju se po fer vrijednosti unutar Ostalih poslovnih prihoda kada postoji razumna razina sigurnosti da će potpora biti primljena i da će Društvo poštivati sve pripadajuće uvjete.

Državne potpore iznose 24.184 tisuća kuna (2017: 6.435 tisuća kuna) su odobrene za troškove zaposlenih koji su nastali u prethodnim razdobljima.

Državne potpore koje se odnose na troškove odgađaju se i priznaju u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti tijekom razdoblja potrebnog da se usklade s troškovima koje moraju nadoknaditi. U 2017. godini Društvo je priznalo 630 tisuća kuna državnih potpora koje su se odnosile na kapitalna ulaganja, u 2018. godini nije bilo priznavanja potpora koje su se odgađale.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

2 Značajne računovodstvene procjene i prosudbe

Dva nova MSFI-ja, MSFI 9 „Financijski instrumenti“ i MSFI 15 „Prihodi od ugovora s kupcima“ na snazi su od 1. siječnja 2018. godine. Tablica u nastavku prikazuje učinak usvajanja MSFI-ja 9 i MSFI-ja 15 na kapital i ostale stavke u bilanci na datum prijelaza na nove standarde 1. siječnja 2018. godine. Društvo je primijenilo pojednostavljeni pristup prijelaza na MSFI 15 i odlučila primijeniti praktične mogućnosti koju su dostupne za pojednostavljeni pristup. Društvo je primijenilo MSFI 9 retroaktivno na zadani datum stupanja na snagu 1. siječnja 2018. godine. Početna stanja za 2018. godinu su usklađena, ali prethodna razdoblja nisu prepravljena.

Impact of IFRS 9 and IFRS 15 on balance sheet items:

	U izvještaju na 31. prosinca 2017	MSFI 15 reklasifikacija	MSFI 15 mjerjenje	Nova vrijednost na 31. prosincia 2017	MSFI 9 utjecaj	Nova vrijednost na 1. siječnja 2018
	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn	‘000 kn
Dugotrajni zajmovi i potraživanja	82.874	-	-	82.874	(56)	82.818
Novac i novčani ekvivalenti	145.086	-	-	145.086	(315)	144.771
Ugovorna imovina	-	3.450	-	3.450	-	3.450
Potraživanja od kupaca	140.802	(3.450)	-	137.352	(627)	136.725
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	5.068	-	10.225	15.293	-	15.293
Imovina	223.456	-	72	223.528	(998)	222.530
Rezerviranja	26.619	-	(4.196)	22.423	-	22.423
Ugovorne obveze	-	103.206	14.349	117.555	-	117.555
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	197.123	(4.230)	-	192.893	-	192.893
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	191.311	(98.976)	-	92.335	-	92.335

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

2 Promjene u računovodstvenim politikama (nastavak)

Usvajanje MSFI 9 "Financijski instrumenti"

Cjelovita verzija MSFI-ja 9 zamjenjuje većinu smjernica iz MRS-a 39. MSFI-jem 9 dopunjuje se klasifikacija, mjerenje i umanjenje vrijednosti financijske imovine i uvode se novi zahtjevi za računovodstvo zaštite. Društvo je retroaktivno primijenilo MSFI 9 na zadani datum stupanja na snagu, 1. siječnja 2018. godine, i nije prepravilo usporedne podatke. Značajne nove računovodstvene politike primijenjene u tekućem razdoblju opisane su u bilješci 1. Računovodstvene politike koje su se primjenjivale do 1. siječnja 2018. godine i koje se primjenjuju na usporedne podatke opisane su u bilješci 31.

Tablica u nastavku prikazuje usklađenje knjigovodstvene iznose svake klase financijske imovine koja je prethodno bila mjerena u skladu s MRS-om 39 i nove iznose utvrđene nakon usvajanja MSFI-ja 9 s 1. siječnjem 2018. godine.

Reklasifikacija financijskih instrumenata od 1. siječnja 2018. godine

	Klasifikacija prema MRS 39	Klasifikacija prema MSFI 9	Knjigovodstvena vrijednost prema MRS 39 '000 kn	Knjigovodstvena vrijednost prema MSFI 9 '000 kn
Financial assets				
Dugotrajni zajmovi i potraživanja	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	82.874	82.818
Novac i novčani ekvivalenti	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	145.086	144.771
Potraživanja od kupaca	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	137.352	136.725
Potraživanja od kupaca	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	186.857	186.857
Ostala potraživanja	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	17.575	17.575
Vlasničke vrijednosnice	FVTPL	FVTPL	1.387	1.387
Ulaganja u otvorene investicijske fondove	FVTPL	FVTPL	83.133	83.133

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

2 Promjene u računovodstvenim politikama (nastavak)

Usvajanje MSFI 15 "Prihodi po ugovorima s kupcima"

MSFI 15 je zamijenio smjernice u MRS-u 18 i MRS-u 11. Ovim standardom uspostavljen je novi model koji se temelji na načelu priznavanja prihoda od ugovora s kupcima. Uvodi model od pet koraka koji zahtijeva priznavanje prihoda u trenutku kada se kontrola nad robom i uslugama prenese na kupca.

Društvo je razmotrilo gore spomenuta ključna područja na koja su standardi utjecali i izvršila značajne promjene računovodstvenih načela, internih procesa i okvira unutarnjih kontrola kako bi odražavala novi model priznavanja prihoda od 1. siječnja 2018. godine.

Primjeri područja gdje se procjenjuje da utjecaj nije značajan uključuju sljedeće:

- Računovodstveno iskazivanje izmjena ugovora,
- Računovodstveno iskazivanje licenci,
- Računovodstveno iskazivanje troškova stjecanja ugovora,
- Računovodstveno iskazivanje troškova ispunjenja ugovora,
- Dodatne utvrđene obveze isporuke,
- Računovodstveno iskazivanje promjenjive naknade.

Utjecaj MSFI-ja 15 predstavlja neto povećanje kapitala na datum prijelaza na nove standarde, 1. siječnja 2018. godine, u iznosu od 72 tisuće kuna. Glavna područja na koja je utjecao prijelaz na nove standarde opisana su u nastavku.

Računovodstvo agenture

Društvo može biti uključeno u aranžmane s više sudionika, gdje neki pružaju proizvod a drugi uslugu krajnjem kupcu, mora se utvrditi za svakog sudionika radi li sudionik u ime druge strane (tj. agent) ili samostalno pruža proizvod/uslugu (tj. principal) krajnjem kupcu.

Pokazatelji da je Društvo agent (i stoga ne kontrolira proizvod ili uslugu prije nego što se dostavi kupcu) uključuju sljedeće:

- i. Druga strana je prvenstveno odgovorna za ispunjenje ugovora;
- ii. društvo nema rizik zaliha, prije ili poslije što su proizvodi naručeni od kupca, tokom prijevoza ili povrata;
- iii. društvo nema diskrecijsko pravo u određivanju cijena za proizvode ili usluge druge strane, te je stoga korist koja se može dobiti od tih proizvoda ili usluga ograničena;
- iv. društvo je agent u transakciji i stoga se samo naknada/provizija od kupca tretira kao prihod.

Prema gore navedenim pokazateljima, ETK se smatra agentom u aranžmanima s više sudionika unutar segmenta upravljanih usluga, a prilagodbe se vrše na pojedine stavke u izvještaju sveobuhvatne dobiti, posebno u smanjenju troška prodaje i Prihoda od prodaje u iznosu od 176,5 milijuna kuna u 2017. godini. Slijedom navedenog, nije bilo utjecaja računovodstva agenture na kapital na datum tranzicije, 1. siječnja 2018.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

2 Promjene u računovodstvenim politikama (nastavak)

Usvajanje MSFI 15 "Prihodi po ugovorima s kupcima" (nastavak)

Računovodstvo za produžena jamstva

Ako ugovor o opskrbi uključuje eksplicitne ili implicitne uvjete jamstva koje kupcu pružaju dodatnu uslugu (SIA) uz jamstvo da je hardver i softver u skladu s dogovorenim specifikacijama, obećana usluga je zasebna obveza isporuke. Cijena transakcije raspoređuje se na zasebno utvrđenu obvezu obavljanja obećane usluge do isteka ugovornog jamstvenog razdoblja. Usvajanje MSFI-ja 15 dovelo je do neto povećanje kapitala na datum prijelaza, 1. siječnja 2018. godine, u iznosu od 72 tisuće kuna.

Popusti u ugovorima

Definicija ugovora u MSFI-ju 15 stroža je od standarda koji su bili na snazi prije 2018. godine (prijasnji standardi) prema kojima ugovor postoji samo kada postoje ostvariva prava i izvršive obveze. Većina poslovnih aktivnosti Društva odvija se na temelju okvirnih ugovora. Narudžbenica kupca, zajedno s okvirnim ugovorom, obično predstavlja čvrstu izvršivu obvezu. Stroža definicija ugovora utječe na to kako se obračunavaju popusti, s obzirom na to da se popusti primjenjuju na vrijednost i za vrijeme trajanja ugovora. Za poslovnu aktivnost koja je obuhvaćena okvirnim ugovorom to može rezultirati duljim vremenskim okvirom za priznavanje povezanih popusta s obzirom na to da su buduće očekivane kupnje uključene u procjenu. Prilikom prijelaza na nove standarde na navedeno područje nije bilo utjecaja.

Prilagođena rješenja

Prema MSFI-ju 15 prihodi za ugovore o prilagođenim rješenjima priznaju se tijekom vremena ako su zadovoljeni određeni kriteriji. Ti se ugovori odnose na rješenja posebno prilagođena kupcu i za koja Društvo nema druge uporabe. MSFI 15 također zahtijeva od Društva da ima ostvarivo pravo na plaćanje za do tada obavljenu isporuku. Društvo je priznavalo prihode po ranijim standardima tijekom trajanja tih ugovora na temelju definiranih ciljeva isporuke. Ne očekuju se značajne promjene u načinu mjerenja napretka dovršenja tijekom trajanja ugovora. Međutim, dodatni zahtjev prema MSFI-ju 15 osigurat će da se prihodi priznaju za do tada obavljenu isporuku na temelju ostvarivog prava na plaćanje koje postoji u tom trenutku. Društvo je utvrdilo ugovore u tijeku u kojima će prihodi biti odgođeni s obzirom na to da je do tada obavljena isporuka ograničena prema MSFI-ju 15 na ostvariva prava naplate u skladu s ugovorima. Prilikom prijelaza na nove standarde na navedeno područje nije bilo utjecaja.

Prijenos kontrole za opremu

U skladu s MSFI-jem 15, prihodi se priznaju kada se kontrola nad opremom prenese na kupca u određenom trenutku. Ova se procjena treba promatrati sa stajališta kupca s obzirom na pokazatelje kao što su prijenos prava vlasništava i rizika, prihvaćanje od strane kupaca, fizičko posjedovanje i prava na naplatu.

U pogledu prodaje hardvera, obično se smatra da do prijenosa kontrole dolazi kada oprema stigne na lokaciju klijenta, a u pogledu prodaje softvera, kada su licence dostupne kupcu.

Kontrola nad imovinom stoga se odnosi na sposobnost izravne uporabe i ostvarivanja gotovo svih preostalih koristi od imovine. Nadalje, kontrola uključuje sposobnost sprječavanja drugih subjekata u korištenju i ostvarivanju koristi od imovine.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

2 Promjene u računovodstvenim politikama (nastavak)

Usvajanje MSFI 15 "Prihodi po ugovorima s kupcima" (nastavak)

Koristi od imovine su potencijalni novčani tokovi (priljevi ili uštede u odljevima) koje se mogu ostvariti izravno ili neizravno.

Ugovorni uvjeti mogu se mijenjati, stoga će se prilikom procjene pokazatelja prijenosa kontrole koristiti prosudbe.

Prema prethodnim standardima prihodi od tih ugovora priznaju se kada je rizik vezan uz opremu prenesen na mjestu primopredaje, ali definicija prijenosa kontrole u MSFI-ju 15 znači da drugi čimbenici kao što su pravo na naplatu i fizičko posjedovanje zajedno ukazuju na to da do prijenosa kontrole dolazi kasnije.

Prilikom prijelaza na nove standarde na navedeno područje nije bilo utjecaja.

Računovodstveno iskazivanje značajne komponente financiranja

Smatra se da ugovor ima značajnu komponentu financiranja ako na temelju vremena plaćanja bilo koja strana ostvaruje značajnu korist od financiranja prijenosa proizvoda/usluga kupcu. Prilikom određivanja cijene transakcije, ako su zadovoljeni kriteriji za značajno financiranje, tada se obećani iznos naknade usklađuje za vremensku vrijednost novca. Značajna komponenta financiranja može postojati bez obzira na to je li obećanje o financiranju izričito navedeno u ugovoru ili se podrazumijeva na temelju ugovornih uvjeta plaćanja.

Kriteriji za značajno financiranje:

- (i) Razdoblje kreditiranja duže je od jedne godine, a mjeri se od prijenosa kontrole (prijenosa proizvoda ili usluge) na fiksni ili procijenjeni datum dospjeća (plaćanje je uvjetovano odobrenjem). Npr.: Plaćanje ovisi o odobrenju zapisnika o primopredaji od strane kupca.
- (ii) Uvjeti plaćanja koji kupcu (izričito ili implicitno) osiguravaju značajnu korist od financiranja, tj. Ericsson ima namjeru financirati kupca.

Na datum prijelaza, Društvo je utvrdilo komponentu financiranja u iznosu od 1,893 tisuća kuna. Prema prethodnim standardima, komponenta je priznata u sklopu trošku prodaje. Prema MSFI-ju 15, navedeno treba iskazati kao smanjenje prihoda od prodaje, ali bez utjecaja na kapital na datum prijelaza, 1. siječnja 2018. godine.

Prezentiranje ugovorne imovine i ugovornih obveza

Novi zahtjev za klasificiranjem i prezentiranjem ugovorne imovine i ugovornih obveza sukladno MSFI-ju 15 rezultirat će zasebnim prikazom stanja ugovorne imovine i ugovorne obveze. Na datum prijelaza, stanje ugovorne imovine, za koju se procjenjuje da iznosi 3,4 milijuna kuna, bit će zasebno prikazano u sklopu kratkotrajne imovine. U skladu s prethodnim standardima, navedena su stanja bila prikazana u sklopu potraživanja od kupaca, budući da računovodstvena politika za 2017. godinu navodi da potraživanja od kupaca uključuju iznose u kojima su rizici i koristi preneseni kupcu, ali još nisu fakturirani. Sukladno MSFI-ju 15, ovi će se iznosi prikazivati kao ugovorna imovina, budući da je Društvo zaključilo da se odnosi na ugovornu imovinu koja ovisi o uvjetima koji ne uključuju samo protek vremena. Na datum prijelaza, stanje ugovorne obveze, za koju se procjenjuje da iznosi 103,2 milijuna kuna, bit će zasebno prikazano u sklopu kratkoročnih obveza. Prema prethodnim standardima ta su stanja iskazana kao prihodi budućeg razdoblja u sklopu ostalih kratkoročnih obveza, a Društvo je zaključilo da zadovoljavaju definiciju ugovorne obveze sukladno MSFI-ju 15.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

2 Promjene u računovodstvenim politikama (nastavak)

Usvajanje MSFI 15 "Prihodi po ugovorima s kupcima" (nastavak)

Procijenjeni utjecaj MSFI-ja 15 u tekućem izvještajnom razdoblju u usporedbi sa starim politikama i tumačenjima MRS-a prikazan je u sljedećim tablicama:

Stavke Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti:	U izvještaju za 2018.	Utjecaj MSFI 15	2018. usklađeno sa starom MRS politikom
	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Prihodi od prodaje	1.373.684	172.786	1.546.470
Trošak prodanih proizvoda	(1.216.931)	(174.706)	(1.391.637)
Bruto dobit	156.753	(1.919)	154.834
Dobitak iz poslovanja	115.703	(1.919)	113.784
Neto financijski prihodi	2.238	-	2.238
Porez na dobit	(6.093)	-	(6.093)
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	111.848	(1.919)	109.929

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

2 Promjene u računovodstvenim politikama (nastavak)

Usvajanje MSFI 15 "Prihodi po ugovorima s kupcima" (nastavak)

Stavke izvještaja o financijskom položaju:

	U izvještaju na 31. prosinca 2018.	Utjecaj MSFI 15	31. prosinca 2018 prepravljeno po staroj MRS politici
	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Ukupno dugotrajna imovina:	181.661	-	181.661
Kratkotrajna imovina:			
Zalihe	108.720	-	108.720
Potraživanja od kupaca	158.224	-	158.224
Ugovorna imovina	3.335	(3.335)	-
Potraživanja od povezanih društava	111.057	3.335	114.392
Ostala potraživanja	13.763	-	13.763
Potraživanja po preplaćenom porezu na dobit	52	-	52
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	48.490	-	48.490
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	11.382	(6.066)	5.316
Novac i novčani ekvivalenti	182.443	-	182.443
Ukupno kratkotrajna imovina:	637.466	(6.066)	631.400
UKUPNO IMOVINA	819.127	(6.066)	813.061
KAPITAL I OBVEZE			
Kapital i rezerve:			
Dionički kapital	133.165	-	133.165
Vlastite dionice	(240)	-	(240)
Zakonske rezerve	6.658	-	6.658
Zadržana dobit	151.551	(1.992)	149.559
Ukupno kapital i rezerve	291.134	(1.992)	289.142
Ukupno dugoročne obveze:	14.155	-	14.155
Kratkoročne obveze:			
Obveze prema povezanim društvima	62.311	-	62.311
Uzeti zajmovi	-	-	-
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	154.996	-	154.996
Obveze za porez na dobit	-	-	-
Rezerviranja	16.023	6.563	22.586
Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	108.863	161.008	269.871
Ugovorne obveze	171.645	(171.645)	-
Ukupno kratkoročne obveze	513.838	(4.074)	509.764
Ukupno obveze	527.993	(4.074)	523.919
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE	819.127	(6.066)	813.061

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3 Novi računovodstveni standardi i procjene

Objavljeno je nekoliko novih standarda i tumačenja koji su obvezni za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine ili kasnije, a koje društvo nije ranije usvojilo.

MSFI 16, Najmovi (primjenjivo za razdoblja od i nakon 1. siječnja 2019)

MSFI 16 je objavljen u siječnju 2016. godine. Njime je došlo do toga da najmoprimci gotovo sve najmove priznaju u bilanci, budući da je razlika između poslovnih i financijskih najмова ukinuta. Prema novom standardu, najmoprimac uvijek stječe pravo korištenja imovine u određenom vremenskom razdoblju i ima obvezu platiti to pravo. Jedini izuzetak predstavljaju kratkoročni najmovi i najmovi niske vrijednosti.

Standard će prvenstveno utjecati na računovodstvo poslovnih najmovā Društva. Glavne vrste imovine koje Društvo daje u najam su, prema redoslijedu značajnosti, nekretnine i vozila.

Društvo će primijeniti standard od datuma obveznog usvajanja, odnosno od 1. siječnja 2019. Godine, na ugovore koji su prethodno utvrđeni kao najmovi ili koji sadrže najam prema MRS-u 17 i IFRIC-u 4. Društvo će moći odabrati hoće li za uvođenje standarda koristiti pojednostavljenu metodu prijelaza. Neće se iskazivati prepravljene informacije za prethodne godine.

Prilikom prijelaza, Društvo će primijeniti praktičnu mogućnost u sklopu MSFI-ja 16 i iskazati cijenu usluge kao jedan najam. Ponderirana prosječna inkrementalna stopa zaduživanja koja će se primjenjivati na obveze za najam priznate u bilanci na datum prijelaza procjenjuje se na 2,5%. Prava na korištenje imovine će se za sve ugovore priznavati na temelju iznosa koji je jednak povezanoj obvezi za najam.

Doći će do nove klasifikacije u računu dobiti i gubitka. Prema MSFI-ju 16, po primljenim najmovima, troškovi financiranja iskazuju se u okviru financijskih troškova, dok se u poslovnim najmovima iskazuju u okviru troškova najma, bilo kao troškovi prodaje ili troškovi poslovanja.

Neće doći do promjene u novčanim tokovima. Međutim, iskazana amortizacija obveza za najam će se iskazati od datuma stupanja na snagu kao novčani tokovi od financijskih aktivnosti, a ne kao novčani tokovi od poslovnih aktivnosti što je bio slučaj prije 2019. godine. Utjecaj ove reklasifikacije u 2019. godini procjenjuje se na 8.686 tisuća kuna.

Procijenjeni utjecaj MSFI 16 na početna stanja izvještaja o financijskom položaju

	MSFI 16 usklade
	'000 kn
Imovina s pravom korištenja	27.909
Obveze po najmovima, kratkotrajne	8.686
Obveze po najmovima, dugoročne	19.223

Procijenjeno povećanje prava korištenja imovine iznosi 27.909 tisuća kuna. Navedenim će doći do povećanja vrijednosti ukupne imovine za 3%.

Minimalna plaćanja najma za ugovore o poslovnim najmovima na dan 31. prosinca 2018. godine iznose 4.685 tisuća kuna, kao što je objavljeno u bilješci 30.

Aktivnosti Društva kao najmodavca nisu značajne i stoga se ne očekuje značajan utjecaj na financijske izvještaje.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

4 Značajne računovodstvene procjene i prosudbe

Računovodstvene procjene i prosudbe redovito se pregledavaju, a temelje se na povijesnom iskustvu i ostalim čimbenicima uključujući očekivani tijek budućih događaja koji se može razumno pretpostaviti u postojećim okolnostima. Društvo stvara procjene i pretpostavke o budućnosti. Nastale računovodstvene procjene će, prema definiciji, rijetko biti jednake stvarnom rezultatu. Procjene i pretpostavke kod kojih postoji značajan rizik uzrokovanja materijalnih usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza unutar iduće financijske godine, opisane su u nastavku.

(a) Umanjenje vrijednosti zajmova i potraživanja

Društvo pregledava svoja potraživanja radi procjene umanjenja vrijednosti na mjesečnoj osnovi. Tijekom procjene priznavanja umanjenja vrijednosti u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, Društvo procjenjuje postoje li vidljivi podaci koji ukazuju na postojanje mjerljivog umanjenja budućih novčanih tokova portfelja zajmova i potraživanja prije ustanovljavanja umanjenja vrijednosti pojedinog zajma ili potraživanja u navedenom portfelju. Ovi dokazi mogu uključivati vidljive podatke koji ukazuju na postojanje nepovoljne promjene u platežnom statusu zajmoprimatelja unutar grupe, nacionalnih ili lokalnih ekonomskih uvjeta uzajamno povezanih s parametrima važnim za imovinu unutar Društva.

(b) Prestanak priznavanja potraživanja s izvanbilančnim financiranjem

U 2016. godini, Društvo je sklopilo nekoliko novih ugovora s kupcima na inozemnom tržištu. Ugovori uključuju isporuku opreme i prodaju usluga uz plaćanje predujma za 15% ugovora, dok su za preostalih 85% ugovoreni odgođeni uvjeti plaćanja do 54 mjeseca.

Društvo je financiralo prodaju opreme putem kreditnog aranžmana za dobavljače. Aranžman uključuje sljedeće:

i) sučeljavanje novčanih primitaka od kupca s isplata banci, ii) asignaciju police osiguranja banci i iii) ustupanje budućih novčanih primitaka od kupca banci putem računa s posebnom namjenom koji su osigurani depozitima s posebnom namjenom (bilješka 14).

Prijenosom svog ugovornog prava na primanje novčanih tokova na banku, Društvo je na banku prenijelo financijsku imovinu. Što se tiče kriterija za prestanak priznavanja, Društvo je analiziralo prijenos rizika i koristi od potraživanja, posebno u svezi s kreditnim rizikom i rizikom kašnjenja u plaćanju.

Kreditni rizik se prenosi s međunarodnog kupca na rizik neplaćanja od strane domaćeg osiguravajućeg društva, što se smatra značajnim prijenosom kreditnog rizika. Društvo je banci koja je osigurala financiranje izdalo jamstvo za rizik neplaćanja od strane osiguravajućeg društva, kako je prikazano u bilješci 23. Izdano jamstvo za neplaćanje od strane osiguravajućeg društva početno je priznato po fer vrijednosti, a naknadno se priznaje po neamortiziranom iznosu početne fer vrijednosti ili najboljoj procjeni izdataka potrebnih za podmirenje obveze iz jamstva, ovisno o tome što je više.

Rizik kašnjenja u plaćanju prenosi se s obzirom na činjenicu da depozit s posebnom namjenom pokriva troškove za zakašnjenja plaćanja i/ili se temeljem povijesti plaćanja klijenta ne može dokazati da je rizik kašnjenja u plaćanju ključan za ugovor.

Nakon prijenosa prava na novčane tokove i uglavnom svih rizika i koristi koje se odnose na 90% potraživanja, uprava je zaključila da je primjeren prestanak priznavanja 90% nastalih potraživanja iz bilance. Preostalih 10% potraživanja ostaje u bilanci kao dugotrajna potraživanja od kupaca (bilješka 14), a 10% povezane obveze za financiranje prema banci iskazuje se kao zajam (bilješka 22).

Nakon prestanka priznavanja, preostala razlika između potraživanja po kamatama od kupca i obveze za kamate prema banci predstavlja zasebnu obvezu koja se priznaje po fer vrijednosti, što je prikazano u bilješci 22.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

4 Značajne računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

c) Priznavanje prihoda

Društvo koristi procjene i prosudbe pri određivanju iznosa i vremena priznavanja prihoda u skladu s MSFI-jem 15, osobito pri određivanju cijene transakcije i njezine dodjele na obveze isporuke utvrđene ugovorom.

Cijena transakcije može se sastojati od varijabilnih elemenata kao što su popusti i ugovorne kazne. Cijena transakcije, uključujući varijabilne naknade, procjenjuje se na početku provedbe ugovora (i povremeno nakon toga). Prosudbe se koriste u procesu procjene na temelju povijesnog iskustva s određenom vrstom poslovanja i kupcem.

MSFI 15 također zahtijeva da se prihodi raspodijele na svaku obvezu isporuke uzimajući u obzir njihove samostalne prodajne cijene. Društvo smatra da bi se u svrhu dodjele cijene transakcije trebao koristiti prilagođeni pristup procjene tržišta za procjenu samostalnih prodajnih cijena svojih proizvoda i usluga. Te procjene se sastoje od cijena koje su utvrđene za slične kupce i okolnosti, a usklađuju se kako bi odražavale odgovarajuće profitne marže za tržište. Procjene se koriste za utvrđivanje popusta koji se specifično odnose na svaku obvezu isporuke, što utječe na njihove samostalne prodajne cijene.

Uprava primjenjuje prosudbe prilikom procjene kupčeve sposobnosti i namjere plaćanja u ugovoru. Procjena se temelji na najnovijoj razini kreditne sposobnosti kupca i njegove povijesti plaćanja. Ova se procjena može promijeniti tijekom izvršenja ugovora, a ako postoje dokazi o pogoršanju kupčeve sposobnosti ili namjere, u skladu s MSFI-jem 15, dodatni prihod se neće priznavati dok se ne ispune kriteriji naplativosti. Suprotno tome, ova se procjena može s vremenom pozitivno promijeniti, nakon čega će se prihodi priznavati po ugovoru koji u početku nije ispunjavao kriterije naplativosti.

Prihodi od standardnih proizvoda priznaju se kada se kontrola nad opremom prenese na kupca u određenom trenutku. Ova se procjena treba promatrati sa stajališta kupca s obzirom na pokazatelje kao što su prijenos prava vlasništava i rizika, prihvaćanje od strane kupaca, fizičko posjedovanje i prava na naplatu.

Kontrola nad imovinom stoga se odnosi na sposobnost izravne uporabe i ostvarivanja gotovo svih preostalih koristi od imovine. Kontrola uključuje sposobnost sprječavanja drugih subjekata u korištenju i ostvarivanju koristi od imovine. Koristi od imovine su potencijalni novčani tokovi (priljevi ili uštede u odljevima) koje se mogu ostvariti izravno ili neizravno.

Pri utvrđivanju jesu li rizici i koristi preneseni na kupca i je li kupac prihvatio proizvode može se primijeniti prosudba. Kod prodaje licence za softver, prosudbom se može utvrditi kada je softver stavljen na raspolaganje kupcu, razmatrajući pri tome kada može upravljati istim i ostvariti sve koristi od licence. Često se svi pokazatelji prijenosa kontrole ocjenjuju zajedno, te se formira sveobuhvatna prosudba o tome kada je došlo do prijenosa kontrole u ugovoru s kupcem.

Prihodi od prilagođenih rješenja priznaju se tijekom vremena ako se napredak dovršenja može pouzdano izmjeriti, a ostvarivo pravo na plaćanje postoji tijekom trajanja ugovora. Napredak dovršenja procjenjuje se prema ostvarenim rezultatima kao što su ispunjenje ključnih ugovornih odrednica i prihvaćanje kupaca. Prosudbom se utvrđuju odgovarajući ciljevi koje treba postići za priznavanje prihoda koji najbolje odražavaju napredak dovršenja i koji se usklađuju s ključnim fazama prihvaćanja u ugovoru.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

5 Prihodi od prodaje

Analiza prihoda po kategorijama:

	2018	2018	2018	2017
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
	U određenom trenutku		Tijekom vremena	
Prihodi od prodaje proizvoda	382.767	313.839	68.928	441.729
Prihodi od prodaje usluga	990.917	845.697	145.220	1.023.149
	<u>1.373.684</u>	<u>1.159.536</u>	<u>214.148</u>	<u>1.464.878</u>

6 Izvještavanje po segmentima

Društvo je odredilo poslovne segmente na temelju izvještaja koje redovito pregledava Uprava, a koristi ih za donošenje strateških odluka. Uprava procjenjuje rezultate poslovnih segmenata na temelju mjerenja usklađene dobiti iz poslovanja. Osnova za mjerenje isključuje učinke dobitaka/gubitaka od tečajnih razlika u operativnom poslovanju te administrativne troškove.

Pri utvrđivanju poslovnih segmenata, Društvo je vodilo računa o tržištu i vrsti kupaca kojima su njezini proizvodi namijenjeni, o distribucijskim kanalima prodaje kao i o zajedničkim obilježjima tehnologija te istraživanja i razvoja.

U cilju što boljeg prikaza poslovnog usmjerenja i lakše usporedivosti s Ericssonovom grupom, utvrđena su četiri poslovna segmenta:

- Mreže uključuju rješenja za radijske i transportne mreže s uslugama podrške, koja se temelje na industrijskim standardima i nude preko skalabilnih modularnih platformi. Portfelj omogućuje kupcima da svoje telekomunikacijske mreže razviju do pete generacije (5G).
- Digitalne usluge uključuju proizvode i usluge koji kupcima u segmentu Telekomu te Industrije i društva, na putu digitalne transformacije, nude rješenja preko sustava za operativnu i poslovnu podršku, jezgrenih mreža i IT domena u oblaku, a kroz kombinaciju proizvoda, tehnologije i stručnog znanja na području mreža, softvera, rješenja u oblaku i poslovnih procesa.
- Upravljanje uslugama uključuje tri glavna područja usluga: Mreže, Informacijske tehnologije te Dizajn i optimizaciju mreža.
- Ostalo uključuje proizvode i usluge koji vlasnicima sadržaja, televizijskim kućama, isporučiteljima TV usluga i mrežnim operatorima omogućuju da, uz ostvarivanje zarade, uspješno isporučuju i upravljaju novim TV iskustvima. Uz to, ovaj poslovni segment uključuje rješenja koja se odnose na međusobno povezivanje mreža, uređaja i aplikacija kao i tehnologije u nastajanju poput Interneta stvari i novih poslovnih modela vezanih uz isporuku sadržaja.

Uprava Društva ne prati imovinu i obveze po segmentima, stoga takve informacije nisu prikazane.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

6 Izvještavanje po segmentima (nastavak)

U ovoj su bilješci prikazani prihodi od kupaca utvrđeni na razini zemljopisnih segmenata. Sva imovina Društva nalazi se u Republici Hrvatskoj.

	2018		2018		2018		2017					
	HRK '000		HRK '000		HRK '000		HRK '000					
			U		Tijekom							
			određenom		vremena							
			trenutku									
Prihodi od prodaje na domaćem tržištu	372.456		247.573		124.883		276.513					
Prihodi od prodaje u Rusiji, Bjelorusiji, Kazahstanu, Gruziji, Moldaviji, Ukrajini i Armeniji	92.629		52.299		40.330		125.461					
Prihodi od prodaje Ericssonu	780.345		780.345		-		925.895					
Prihodi od prodaje u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Kosovu	112.856		67.553		45.303		119.582					
Ostali prihodi od prodaje na inozemnim tržištima	15.398		11.766		3.632		17.427					
	<u>1.373.684</u>		<u>1.159.536</u>		<u>214.148</u>		<u>1.464.878</u>					
			Upravljanje									
			uslugama									
			Ostalo									
			Nealocirano									
			Ukupno									
	2018.	2017.	2018.	2017.	2018.	2017.	2018.	2017.				
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn				
Prihodi od prodaje	935.825	726.728	434.037	555.458	2.394	178.883	1.428	3.809	-	-	1.373.684	1.464.878
Vrijeme priznavanja prihoda:												
U određenom trenutku	819.525	N/A	336.802	N/A	2.394	N/A	815	N/A	-	N/A	1.159.536	N/A
Tijekom vremena	116.300	N/A	97.235	N/A	-	N/A	613	N/A	-	N/A	214.148	N/A
Dobitak iz poslovanja	<u>108.747</u>	<u>93.385</u>	<u>35.405</u>	<u>19.613</u>	<u>2.657</u>	<u>2.566</u>	<u>240</u>	<u>589</u>	<u>(31.346)</u>	<u>(44.931)</u>	<u>115.703</u>	<u>71.222</u>
Financijski prihodi (rashodi), neto											2.238	(2.715)
Dobit prije oporezivanja											117.941	68.507
Porez na dobit											(6.093)	(4.224)
Dobit za godinu											<u>111.848</u>	<u>64.283</u>

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

7 Troškovi po vrsti

Trošak prodanih proizvoda, troškovi prodaje i administrativni troškovi sastoje se od slijedećih troškova po vrsti:

	2018.	2017.
	'000 kn	'000 kn
Promjene po ugovorenoj proizvodnji u tijeku (bilješka 16)	(91.372)	(8.164)
Roba i usluge ⁽¹⁾	685.044	725.114
Troškovi osoblja (bilješka 8)	655.689	654.105
Amortizacija (bilješke 12, 13)	29.708	36.146
Ostalo	3.980	(9.104)
	<u>1.283.049</u>	<u>1.398.097</u>

⁽¹⁾ Uključujući naknade revizora u iznosu od 531 tisuća kuna (2017.: 520 tisuća kuna). Naknade revizora uglavnom se odnose na troškove revizije financijskih izvješća. Ostale usluge koje obavlja revizor financijskih izvješća uključuju usluge edukacije i preporuke vezane uz utjecaj novih standarda.

8 Troškovi osoblja

	2018.	2017.
	'000 kn	'000 kn
Neto plaće	361.094	349.261
Porezi i doprinosi	262.350	270.925
Ostali troškovi osoblja	32.245	33.651
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima (bilješka 24 (b))	-	268
	<u>655.689</u>	<u>654.105</u>

Troškovi osoblja uključuju 104.436 tisuća kuna (2017: 103.211 tisuća kuna) definiranih doprinosa za mirovinsko osiguranje uplaćenih ili obračunatih za plaćanje obveznim mirovinskim fondovima. Doprinosi se izračunavaju na temelju postotka bruto plaće zaposlenika (Bruto I).

Ostali troškovi osoblja uglavnom se odnose na otpremnine zbog prijevremenog umirovljenja u iznosu od 7.051 tisuća kuna (2017.: 8.364 tisuća kuna), trošak transporta i trošak rezervacija za neiskorištene godišnje odmore.

Na dan 31. prosinca 2018. godine broj zaposlenih bio je 2.402 (2017.: 2.268).

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

9 Financijski prihodi i rashodi, neto

	2018.	2017.
	'000 kn	'000 kn
Prihodi od kamata	799	2.733
Neto dobiti/(gubici) od ponovnog vrednovanja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	36	(396)
Neto gubitak od tečajnih razlika	(326)	(4.793)
Rashodi od kamata	(52)	(256)
Ostalo	1.781	(3)
	<u>2.238</u>	<u>(2.715)</u>

10 Porez na dobit

Porez na dobit izračunat je po propisanoj poreznoj stopi od 18% (2017.: 18%) na oporezivu dobit Društva. Porez na dobit priznat u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti sadrži:

	2018	2017
	'000 kn	'000 kn
Porez na dobit tekuće godine	(12.500)	(5.002)
Ukupno odgođeni porezni trošak	6.407	778
Ukupno porezni trošak	<u>(6.093)</u>	<u>(4.224)</u>

Efektivna porezna stopa

Usklađenje efektivne porezne stope i računovodstvene dobiti:

	2018.	2017.
	'000 kn	'000 kn
Dobit prije oporezivanja	117.941	68.507
Porez na dobit po stopi 18% (2017.:18%)	21.229	12.331
Utjecaj:		
Porezno nepriznati rashodi	6.765	5.750
Priznavanje privremenih razlika prethodno nepriznatih kao odgođena porezna imovina	(6.407)	(778)
Porezne olakšice	(15.494)	(13.079)
Iskorištenje prenesenog poreznog gubitka	-	-
Troškovi poreza	<u>6.093</u>	<u>4.224</u>
Efektivna porezna stopa	<u>5,2%</u>	<u>6,2%</u>

U skladu s hrvatskim poreznim zakonodavstvom, porezne olakšice uključuju rashode po osnovi olakšica za obrazovanje i izobrazbu te porezne poticaje po osnovu zapošljavanja u iznosu od 15.494 tisuća kuna (2017.: 13.079 tisuća kuna). Rashodi po ovoj osnovi iskazani su u troškovima prodanih proizvoda.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

10 Porez na dobit (nastavak)

Hrvatski Zakon o porezu na dobit podložan je različitim tumačenjima i promjenama u pogledu određenih troškova koji umanjuju poreznu osnovicu. Tumačenje zakona od strane Uprave koje se odnosi na ove transakcije i aktivnosti Društva može biti osporavano od strane nadležnih vlasti. Porezna uprava može zauzeti drugačiji stav u tumačenju zakona i procjena te postoji mogućnost da budu osporavane one transakcije i aktivnosti koje u prošlosti nisu bile osporavane. Porezna uprava može pregledati knjige i evidencije Društva u bilo koje doba u razdoblju od 3 godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana.

Odgođena porezna imovina

Društvo je tijekom godine priznalo odgođenu poreznu imovinu u iznosu od 20.743 tisuća kuna (2017.: 14.336 tisuća kuna) vezano uz privremene razlike proizašle iz:

- ukalkuliranih troškova kamata po ugovorima
- vrijednosnih usklađenja potraživanja
- ukalkuliranih troškova po ugovorima
- ukalkuliranih troškova garancija
- ukalkuliranih redovnih otpremnina i jubilarnih nagrada.

	Vrijednosna usklađenja, rezervacije i ukalkulirani troškovi HRK '000
Stanje na dan 1. siječnja 2017.	13.558
Porezni prihod s osnove odgođenih poreza	7.894
Porezni trošak s osnove odgođenih poreza	(7.116)
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	14.336
Stanje na dan 1. siječnja 2018.	14.336
Porezni prihod s osnove odgođenih poreza	10.555
Porezni trošak s osnove odgođenih poreza	(4.148)
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	20.743

11 Zarada po dionici

	2018.	2017.
Dobit za godinu ('000 kn)	111.848	64.283
Ponderirani prosječni broj izdanih dionica na kraju godine	1.331.640	1.330.499
Zarada po dionici (kuna)	<u>83,99</u>	<u>48,32</u>

Osnovna i potpuno razrijeđena zarada po dionici su jednake budući da Društvo nema razrjeđivih potencijalnih redovnih dionica.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

12 Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljišta i zgrade ‘000 kn	Postrojenja i oprema ‘000 kn	Ostalo ‘000 kn	Ukupno ‘000 kn
Na dan 1. siječnja 2016.				
Nabavna vrijednost ili procjena	162.164	366.900	328	529.392
Akumulirana amortizacija	(118.921)	(302.293)	(245)	(421.459)
Neto knjigovodstvena vrijednost	43.243	64.607	83	107.933
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.				
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	43.243	64.607	83	107.933
Povećanja	5.500	20.117	-	25.617
Smanjenja	-	(17)	-	(17)
Amortizacija	(3.066)	(32.448)	(8)	(35.522)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	45.677	52.259	75	98.011
Na dan 31. prosinca 2016.				
Nabavna vrijednost ili procjena	167.664	365.692	328	533.684
Akumulirana amortizacija	(121.987)	(313.433)	(253)	(435.673)
Neto knjigovodstvena vrijednost	45.677	52.259	75	98.011
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.				
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	45.677	52.259	75	98.011
Povećanja	3.730	34.951	-	38.681
Smanjenja	-	(65)	-	(65)
Amortizacija	(3.272)	(25.832)	(7)	(29.111)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	46.135	61.313	68	107.516
Na dan 31. prosinca 2017.				
Nabavna vrijednost ili procjena	171.394	400.578	327	572.299
Akumulirana amortizacija	(125.259)	(339.265)	(259)	(464.783)
Neto knjigovodstvena vrijednost	46.135	61.313	68	107.516

Na dan 31. prosinca 2018. godine Društvo ima ugovore koji se odnose na buduću nabavu opreme u iznosu od 5.600 tisuće kuna (2017: 4.293 tisuća kuna).

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

12 Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Društvo djeluje kao najmodavac pod poslovnim najmom, uglavnom zemljišta i zgrada. U zemljišta i zgrade uključene su i iznajmljene nekretnine u iznosu od 9.942 tisuću kuna (2017.: 11.281 tisuća kuna). Navedena imovina amortizira se korištenjem iste amortizacijske stope koja se koristi i za ostale zgrade. Naknadna produljenja najмова dogovaraju se s najmoprimcima. Potencijalne najamnine se ne zaračunavaju. Dijelovi imovine koja se iznajmljuje ne mogu biti zasebno prodani ili zasebno dani u financijski najam. U skladu s navedenim, kriteriji MRS-a 40 za zasebno priznavanje ulaganja u nekretnine nisu zadovoljeni.

Buduća minimalna plaćanja najma prema neopozivom operativnom najmu u ukupnom iznosu za svako sljedeće razdoblje su:

	2018.	2017.
	'000 kn	'000 kn
Manje od godinu dana	3.270	3.285
Između jedne i pet godina	1.635	1.643
	<hr/>	<hr/>
	4.905	4.928
	<hr/>	<hr/>

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

13 Nematerijalna imovina

Promjene nematerijalne imovine tijekom 2018. godine mogu se analizirati kako slijedi:

	Aplikacijski programi '000 kn
Na dan 1. siječnja 2017.	
Nabavna vrijednost ili procjena	10.014
Akumulirana amortizacija	(8.102)
Neto knjigovodstvena vrijednost	<u>1.912</u>
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.	
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	1.912
Povećanja	-
Smanjenja	(1)
Amortizacija	(624)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	<u>1.287</u>
Na dan 31. prosinca 2017.	
Nabavna vrijednost ili procjena	5.726
Akumulirana amortizacija	(4.439)
Neto knjigovodstvena vrijednost	<u>1.287</u>
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.	
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	1.287
Povećanja	-
Smanjenja	-
Amortizacija	(597)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	<u>690</u>
Na dan 31. prosinca 2018.	
Nabavna vrijednost ili procjena	3.332
Akumulirana amortizacija	(2.642)
Neto knjigovodstvena vrijednost	<u>690</u>

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

14 Zajmovi i potraživanja

	2018.	2017.
	'000 kn	'000 kn
Depoziti kod financijskih institucija, izraženi u stranoj valuti	15.804	15.495
Depoziti kod financijskih institucija, izraženi u kunama	12.360	12.360
Dugotrajna potraživanja od kupaca iz inozemstva, izražena u stranoj valuti	19.682	46.413
Dani zajmovi, bilješka 4 (b)	6.833	11.498
Dugotrajna potraživanja od kupaca u zemlji, izražena u kunama	-	1.552
Potraživanja za prodane stanove	512	544
Ukupno zajmovi i potraživanja	55.191	87.862
Umanjenje vrijednosti zajmova i potraživanja	(3.532)	(4.988)
	<u>51.659</u>	<u>82.874</u>

Depoziti kod financijskih institucija u iznosu od 24.082 tisuću kuna (2017.: 23.721 tisuća kuna) služe kao sredstvo osiguranja izvoznih poslova, što prikazuje bilješka 4 (b), i nose kamatnu stopu od 0,75% do 2%, a dospijevaju 2022. godine.

Preostali iznos depozita kod financijskih institucija u iznosu od 4.081 tisuće kuna (2017.: 4.134 tisuća kuna) odnosi se na depozite za stambene kredite zaposlenicima s preostalim dospijećem dužim od tri godine.

Zajmovi i potraživanja od kupaca djelomično su osigurani bankovnim garancijama i akreditivima. Kratkotrajni dio dugotrajnih potraživanja od kupaca klasificiran je kao kratkotrajna imovina.

Dugotrajni dio zajmova i potraživanja iz zemlje i inozemstva

Dospijeće	2018.	2017.
	'000 kn	'000 kn
2019.	-	39.388
2020.	12.562	10.983
2021.	10.082	8.548
2022.	3.871	544
	<u>26.515</u>	<u>59.463</u>

Stambeni krediti zaposlenicima povezani su s protuvrijednošću eura, a otplata se izvršava umanjnjem mjesečne plaće te su krediti osigurani hipotekama na kuće ili stanove. Potraživanja za prodane stanove i stambeni krediti dodijeljeni ograničenom broju zaposlenika nose fiksnu kamatnu stopu do 5% godišnje.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

15 Ulaganja u ovisna društva

	Vlasnički udio	2018. '000 kn	2017. '000 kn
Ericsson Nikola Tesla BY d.o.o.	100%	1.020	1.020
Ericsson Tesla SoftLab d.o.o.	100%	Likvidirano	20
ETK poslovna rješenja d.o.o.	100%	Likvidirano	20
Ericsson Nikola Tesla Servisi d.o.o.	100%	20	20
Libratel d.o.o	100%	5	5
Ericsson Nikola Tesla BH d.o.o	100%	7	7
Ericsson Nikola Tesla d.d. – Podružnica Kosovo	100%	1	1
		<u>1.053</u>	<u>1.093</u>

Ovisna društva Ericsson Tesla SoftLab d.o.o. i ETK poslovna rješenja d.o.o. su likvidirana, dok su ostala gore navedena društva aktivna i potpuno konsolidirana u konsolidiranim financijskim izvještajima. Nova podružnica Ericsson Nikola Tesla BY d.o.o. osnovana je 2017. godine u Bjelorusiji. Podružnica pruža lokalnu pomoć kupcima.

16 Zalihe

	2018. '000 kn	2017. '000 kn
Sirovine i materijal	8	82
Ugovorena proizvodnja u tijeku	<u>108.720</u>	<u>17.348</u>
Ukupno zalihe	108.728	17.430
Umanjenje vrijednosti	<u>(8)</u>	<u>(82)</u>
	<u>108.720</u>	<u>17.348</u>

Zalihe sa slabim prometom ili zastarjele zalihe otpisane su s obzirom na njihovu procijenjenu naplativu vrijednost kroz umanjeње vrijednosti. Umanjenje vrijednosti uključeno je u ostale operativne troškove u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

17 Potraživanja od kupaca

	2018.	2017.
	'000 kn	'000 kn
Kupci u inozemstvu	55.862	77.450
Kratkotrajni dio dugotrajnih potraživanja iz inozemstva	10.954	14.994
Ukupno kupci u inozemstvu	<u>66.816</u>	<u>92.444</u>
Kupci u zemlji	107.018	55.474
Kratkotrajni dio dugotrajnih potraživanja u zemlji	-	67
Ukupno kupci u zemlji	<u>107.018</u>	<u>55.541</u>
Umanjenje vrijednosti potraživanja	(15.610)	(7.183)
	<u>158.224</u>	<u>140.802</u>

Promjene rezerviranja za umanjene vrijednosti zajmova i potraživanja su kako slijedi:

	2018.	2017.
	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja	13.582	15.513
Umanjenje vrijednosti potraživanja tijekom godine	11.809	12.715
Utjecaj diskontiranja dugotrajnih potraživanja	(1.089)	1.956
Nenaplativa potraživanja otpisana tijekom godine	(2.949)	(13.369)
Ukidanje umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja	(2.058)	(3.233)
IFRS 9 umanjene vrijednosti potraživanja	711	-
Na dan 31. prosinca ⁽¹⁾	<u>20.006</u>	<u>13.582</u>

¹⁾ Uključuje rezervu za umanjene vrijednosti potraživanja od povezanih društava u iznosu od 862 tisuća kuna (2017: 1.411 tisuća kuna)

18 Ostala potraživanja

	2018.	2017.
	'000 kn	'000 kn
Potraživanja od zaposlenih	157	405
Neto potraživanja za PDV /i/	7.194	-
Potraživanja za obračunate kamate	469	529
Potraživanja za dane predujmove	-	14.129
Ostala potraživanja	5.943	2.512
	<u>13.763</u>	<u>17.575</u>

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

19 Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

	2018. ‘000 kn	2017. ‘000 kn
<i>Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>		
- Vlasničke vrijednosnice	1.316	1.387
- Ulaganja u otvorene investicijske fondove	47.174	83.133
	<u>48.490</u>	<u>84.520</u>

20 Novac i novčani ekvivalenti

	2018. ‘000 kn	2017. ‘000 kn
Gotovina i depoziti po viđenju	183.278	145.086
Gubitak od umanjenja vrijednosti	(835)	-
	<u>182.443</u>	<u>145.086</u>

21 Kapital i rezerve

(a) Dionički kapital

Na dan 31. prosinca 2018. godine dionički kapital Društva sastoji se od 1.331.650 (2017.: 1.331.650) odobrenih, izdanih i u cijelosti plaćenih redovnih dionica ukupne registrirane vrijednosti 133.165 tisuća kuna (2017.: 133.165 tisuća kuna). Nominalna vrijednost dionice je 100 kuna (2017.: 100 kuna). Vlasnici redovnih dionica imaju pravo na primitak dividende u iznosu izglasanom na Glavnoj skupštini, kao i pravo na jedan glas po dionici na Glavnoj skupštini.

Dioničari Društva na dan 31. prosinca su:

	2018. Broj dionica	2018. % vlasništva	2017. Broj dionica	2017. % vlasništva
Telefonaktiebolaget LM Ericsson	653.473	49.07	653.473	49.07
Mali dioničari	677.966	50.91	677.931	50.91
Vlastite dionice	211	0.02	246	0.02
	<u>1.331.650</u>	<u>100.00</u>	<u>1.331.650</u>	<u>100.00</u>

(b) Vlastite dionice

Kupljene dionice smatraju se „vlastitim dionicama“ i redovito se dodjeljuju ključnom poslovdstvu i ostalim zaposlenicima u okviru postojećeg programa vezanog uz vlasničke instrumente iz 2004. godine, kao što je opisano u bilješki 24 (b). Tijekom 2018. godine Društvo nije kupilo vlastite dionice.

Kretanja u vlastitim dionicama prikazana su kako slijedi:

	2018. Broj dionica	2017. Broj dionica
Na dan 1. siječnja (bilješka 21 (a))	246	1.495
Dodijeljeno tijekom godine	(35)	(1.249)
Na dan 31. prosinca (bilješka 21 (a))	<u>211</u>	<u>246</u>

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

21 Kapital i rezerve (nastavak)

(c) Zakonske rezerve

Zakonske rezerve u iznosu od 5% od ukupnog dioničkog kapitala stvorene su tijekom ranijih razdoblja, izdvajanjem 5% neto dobiti tekuće godine, sve dok te rezerve nisu dosegle 5% dioničkog kapitala. Zakonska rezerva može se koristiti za pokrivanje gubitaka ako je za njihovo pokrivanje dobit financijske godine nedostatna ili ako ne postoje druge rezerve. Društvo je dostiglo propisanu visinu zakonskih rezervi u 2000. godini te nakon toga nije bilo dodatnih izdvajanja. Zakonske rezerve do 5% ukupnog temeljnog kapitala nisu raspodjeljive.

(d) Dividende

Obveza za dividende se ne priznaje dok dividendu ne odobri Glavna skupština dioničara. Na dan 20. lipnja 2018. godine, Glavna skupština odobrila je redovnu dividendu za 2018. godinu u iznosu od 20,00 kuna po dionici kao i izvanrednu dividendu u iznosu od 12,50 kuna po dionici, u ukupnom iznosu od 43.272 tisuća kuna.

Dividende u novcu, odobrene i isplaćene za prethodne godine, bile su kako slijedi:

	2018.	2017.
	'000 kn	'000 kn
90,00 kuna po dionici za 2016. godinu	-	119.735
32,50 kuna po dionici za 2017. godinu	43,272	-
Dividenda plaćena po obvezi iz prethodnih godina	19	152
	<u>43,291</u>	<u>119.887</u>

22 Uzeti zajmovi

	2018	2017
	'000 kn	'000 kn
Obveze za zajmove (bilješka 4 (b))	5.668	8.378

Promjene u obvezama iz financijskih aktivnosti

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

	HRK '000
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	8.954
Ostala nenovčana kretanja	(576)
Neto knjigovodstvena vrijednost	<u>8.378</u>

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

Početna neto knjigovodstvena vrijednost	8.378
Tečajne razlike	294
Otpuštanje obveza (Note 4b)	(3.004)
Neto knjigovodstvena vrijednost	<u>5.668</u>

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

23 Ostale dugoročne obveze

	2018	2017
	'000 kn	'000 kn
Obveze prema dobavljačima	173	1.546
Diskont prema obračunu na neto sadašnju vrijednost	(94)	(392)
Ukupno obveze prema dobavljačima /i/	79	1.154
Obveze za izdane garancije (bilješka 4 (b))	692	648
Ostale dugoročne obveze (bilješka 4 (b))	2.136	5.041
	<u>2.907</u>	<u>6.843</u>

/i/ Dugoročni dio odgođenog prihoda od Ericsson Nikola Tesla Servisi d.o.o. (EHR) vezano za petogodišnji ugovor na području upravljanja uslugama s društvom Hrvatski Telekom.

24 Primanja zaposlenih

(a) Dugoročna primanja za godine rada

Društvo nema poseban model mirovinskog osiguranja za svoje zaposlenike ili poslovodstvo. Za sve zaposlenike plaćaju se zakonski doprinosi za mirovinsko osiguranje. Ti doprinosi tvore osnovu za mirovine koje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje isplaćuje hrvatskim zaposlenicima nakon njihova odlaska u mirovinu. Uz to, tijekom 2001. godine, Društvo je potpisalo dodatak Kolektivnom ugovoru po kojemu zaposlenici imaju pravo na naknadu zbog prijevremenog odlaska u mirovinu.

Društvo isplaćuje jednokratnu otpremninu u iznosu od 8.000 kuna svakom zaposleniku koji odlazi u mirovinu. Društvo isplaćuje i jubilarne nagrade za svakih 5 godina odrađenih u Društvu, počevši od desete pa do četrdesete godine radnog staža. Glavne aktuarske pretpostavke pri određivanju visine obveze za jednokratne otpremnine i jubilarne nagrade na dan 31. prosinca 2018. godine bile su diskontna stopa od 6% (2017.: 6%) i prosječna stopa fluktuacije zaposlenika od 5,13% (2017.: 7,12%).

Kretanja u dugoročnim primanjima za godine rada bila su sljedeća:

	2018.	2018.	2018.	2017.	2017.	2017.
	Jubilarne nagrade	Umirovlje-nje	Ukupno	Jubilarne nagrade	Umirovlje-nje	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja	4.537	742	5.279	4.455	1.032	5.487
Obveza kreirana tijekom godine	654	172	826	555	253	808
Obveza iskorištena tijekom godine	(433)	(24)	(457)	(453)	(8)	(461)
Obveza ukinuta tijekom godine	-	(68)	(68)	(20)	(535)	(555)
Na dan 31. prosinca	<u>4.758</u>	<u>822</u>	<u>5.580</u>	<u>4.537</u>	<u>742</u>	<u>5.279</u>

Tijekom 2004. godine, Društvo je pokrenulo Program vjernosti Društvu, program isplate s temelja dionica prema kojemu poslovodstvo i ostali zaposlenici imaju pravo primiti dionice Društva, a to je pravo uvjetovano ispunjenjem određenog broja godina rada (razdoblje ispunjenja) od datuma odluke o dodjeli.

Društvo dodatno dodjeljuje vlastite dionice užem poslovodstvu i ostalim zaposlenicima kao bonus utemeljen na Programu nagrađivanja. Vlastite dionice raspodjeljuju se izabranim zaposlenicima nakon odobrenja na Glavnoj skupštini.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

24 Primanja zaposlenih (nastavak)

(b) Isplate s temelja dionica

Dio programa isplate s temelja dionica iz 2014. godine odnosi se na pravo zaposlenika da kupi određen broj dionica koje su podmirene po fer vrijednosti važećoj na dan kupnje. Društvo je u sklopu tog programa prodalo svojim zaposlenicima 15 dionica (2017.: 372 dionicu) i primilo naknadu u iznosu od 46 tisuća kuna (2017.: 390 tisuća kuna). Razlika između kupovne i prodajne cijene dionica koju su zaposlenici platili u iznosu od 28 tisuće kuna (2017.: 34 tisuće kuna) priznata je u zadržanoj dobiti.

Slijedi prikaz kretanja dionica dodijeljenih temeljem Programa nagrađivanja i Programa vjernosti:

	2018.	2017.
	Broj dionica	Broj dionica
Na dan 1. siječnja	35	1.297
Dodijeljeno	-	12
Preneseno	(35)	(1.249)
Isteklo	-	(25)
Na dan 31. prosinca	-	35

Uvjeti ispunjenja za dionice prema Programu vjernosti su dvije do pet godina rada.

Fer vrijednost usluga primljenih u zamjenu za dodijeljene dionice mjeri se u odnosu na tržišnu cijenu na datum dodjele.

	Broj dodijeljenih dionica	Ponderirana prosječna fer vrijednost po dionici kn
Povlačenje u 2017. godini dionica dodijeljenih 2011.- 2013.	25	1.373,20
Povlačenje u 2018. godini dionica dodijeljenih 2011.- 2013.	35	1.373,20

Tijekom 2018. godine Društvo nije imalo rashoda (2017.: 268 tisuće kuna) po osnovi isplate s temelja dionica; koji bi bili uključeni u troškove osoblja kao što je prikazano u bilješki 8.

25 Obveze prema dobavljačima i ostale obveze

	2018.	2017.
	'000 kn	'000 kn
Obveze prema dobavljačima	56.428	86.802
Obveze prema zaposlenicima	78.801	91.901
Ostale kratkoročne obveze	19.767	16.654
Neto obveza za PDV	-	1.766
	<u>154.996</u>	<u>197.123</u>

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

26 Rezerviranja

Kretanja u rezerviranjima bila su kako slijedi:

	Rezerviranja za garancije	Rezerviranja za penale	Otpremnine	Ostala rezerviranja	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja 2017.	11.500	475	3.495	497	15.967
Povećanje rezerviranja	8	-	6.251	15.504	21.763
Ukinuta neiskorištena rezerviranja	(71)	(475)	-	-	(546)
Rezerviranja iskorištena tijekom godine	(2.662)	-	(7.406)	(497)	(10.565)
Na dan 31. prosinca 2017.	8.775	-	2.340	15.504	26.619
Na dan 1. siječnja 2018.	8.775	-	2.340	15.504	26.619
Povećanje rezerviranja	1.373	-	11.195	30.661	43.229
Ukinuta neiskorištena rezerviranja	(4.119)	-	-	-	(4.119)
Rezerviranja iskorištena tijekom godine	(2.516)	-	(12.286)	(34.904)	(49.706)
Na dan 31. prosinca 2018.	3.513	-	1.249	11.261	16.023

Rezerviranje za garancije napravljeno je zbog pokrića očekivanih zahtjeva po garancijama za proizvode prodane tijekom godine. Rezerviranje za penale napravljeno je da bi se pokrila očekivana potraživanja od kupaca u slučaju kašnjenja u isporukama proizvoda i usluga nastalih tijekom godine. Ukinuta rezerviranja za izdane garancije odnose se na istekle garancije, a ukinuta rezerviranja za penale na ukinute ili istekle obveze.

Vođeni načelom opreznosti te na temelju okolnosti i ostalim čimbenicima, uključujući očekivani tijek budućih događanja, provedena su rezerviranja u iznosu od 11.261 tisuće kuna (2017: 15.504 tisuće kuna), zbog složenosti projekta na domaćem tržištu (u 2017 na tržištu Zajednice Neovisnih Država).

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

27 Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja

	2018. ‘000 kn	2017. ‘000 kn
Predujmovi od kupaca u zemlji (Bilješka 2, IFRS 15 reklasifikacija)	-	4.229
Odgođeni prihodi	4.725	103.645
Odgođeno plaćanje troškova neiskorištenih godišnjih odmora	20.484	18.323
Odgođeno plaćanje troškova po ugovorima o uslugama	39.892	33.461
Odgođeno plaćanje ostalih troškova	43.762	31.653
	<u>108.863</u>	<u>191.311</u>

Odgođeni prihodi predstavljaju obveze prema kupcima po ugovorima za koje posao još nije završen, ali su fakture izdane ili je novac primljen i stoga predstavlja obvezu obavljanja usluge ili isporuke materijala.

Odgođeno plaćanje troškova po ugovorima o uslugama uglavnom predstavlja trošak po ugovorima o izvršenim uslugama dobavljača ili nekog drugog vanjskog izvođača za koje na datum bilance nije ispostavljena faktura.

28 Ugovorna imovina i ugovorne obveze

Društvo je priznalo slijedeću imovinu i obveze koje proizlaze iz ugovora s kupcima:

	31. Prosinca 2018 ‘000 kn	1. Siječnja 2018 ‘000 kn
Ugovorna imovina po ugovorima s kupcima	3.335	3.450
Gubitak za umanjenja vrijednosti	-	-
Ukupno kratkotrajan ugovorna imovina	<u>3.335</u>	<u>3.450</u>
Ugovorne obveze – predujmovi od kupaca	2.088	4.230
Ugovorne obveze – odgođeni prihod	169.557	113.325
Ukupno kratkoročne ugovorne obveze	<u>171.645</u>	<u>117.555</u>

Na dan 31. prosinca 2018. godine Društvo je priznalo 3.335 tisuća kuna ugovorne imovine umanjeno za rezerviranja za umanjenje vrijednosti (vidi bilješku 29) za ugovore o upravljanim uslugama koje se odnose na buduće obavljanje usluga (na dan 1. siječnja 2018. : 3.450 tisuća kuna i ostvarit će se kada se ispune ugovorni uvjeti).

Na dan 31. prosinca 2018. godine Društvo je priznalo 171.645 tisuća kuna ugovornih obveza za sljedeće ugovore vezane uz modernizaciju mobilne i fiksne mreže, usluge vezane uz projekte i pomoćne aktivnosti, informacijske sustave e-zdravstva i ostalo (1. siječnja 2018.: 117.555 tisuća kuna).

U tekućem izvještajnom razdoblju priznato je 92.488 tisuća kuna prihoda po osnovi ugovornih obveza na dan 1. siječnja 2018. godine, od čega se 4.230 tisuća kuna odnosi na predujmove, a 113.325 tisuća kuna na odgođene prihode.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

28 Ugovorna imovina i ugovorne obveze (nastavak)

U sljedećoj tablici prikazane su informacije o neispunjenim obvezama isporuke koje proizlaze iz dugoročnih ugovora s kupcima.

	31. Prosinca 2018.	1. Siječnja 2018.
	'000 kn	'000 kn
Ukupni iznos cijene transakcije dodijeljene dugoročnim ugovorima koji su u potpunosti neizvršeni na dan 1. siječnja 2018. i 31. prosinca 2018.	4.688	1.734
Ukupni iznos cijene transakcije dodijeljene dugoročnim ugovorima koji su djelomično neizvršeni na dan 1. siječnja 2018. i 31. prosinca 2018.	70.662	99.083
	<u>75.350</u>	<u>100.817</u>

Društvo očekuje da će priznati otprilike 56% cijene transakcije raspoređene na preostale obveze isporuke kao prihod u 2019. godini, a 26% kao prihod u financijskoj godini 2020.

Svi ostali ugovori sklopljeni su na najviše godinu dana ili se naplaćuju prema utrošenom vremenu. Sukladno MSFI-ju 15, cijena transakcije dodijeljena neispunjenim ugovorima se ne objavljuje

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

29 Potraživanja i obveze prema povezanim društvima

Za potrebe ovih financijskih izvještaja, društva se smatraju povezanim ako jedno od njih kontrolira drugo, ako se nalazi pod zajedničkom kontrolom ili ako ima značajan utjecaj na drugo društvo pri donošenju financijskih ili poslovnih odluka. Prilikom razmatranja svakog mogućeg odnosa među povezanim društvima, pozornost treba usmjeriti na suštinu tog odnosa, a ne samo na pravni oblik.

Društvo ima povezane odnose s Ericssonovom grupom kroz 49,07% (2017.: 49,07%) dionica u vlasništvu društva Telefonaktiebolaget LM Ericsson, koje je ujedno i krajnje matično društvo Ericssonove grupe.

Društvo ima i kroz poslovanje povezane odnose s društvom Telefonaktiebolaget LM Ericsson, ovisnim i pridruženim društvima unutar Ericssonove grupe, Nadzornim odborom, Upravom i ostalim izvršnim poslovodstvom.

(a) Ključne transakcije s povezanim društvima

Glavne transakcije s društvima iz Ericssonove grupe mogu se prikazati kako slijedi:

	Telefonaktiebolaget LM Ericsson		Ostala konsolidirana društva Ericssonove grupe		Ovisna društva		Ukupno	
	2018. '000 kn	2017. '000 kn	2018. '000 kn	2017. '000 kn	2018. '000 kn	2017. '000 kn	2018. '000 kn	2017. '000 kn
Prodaja proizvoda i usluga								
Prihodi od prodaje	-	-	780.345	925.895	1.149	1.593	781.494	927.488
Ostali prihodi	-	-	27.961	10.198	237	147	28.198	10.345
	-	-	<u>808.306</u>	<u>936.093</u>	<u>1.386</u>	<u>1.740</u>	<u>809.692</u>	<u>937.833</u>
Nabava proizvoda i usluga								
Licence	2.912	2.645	20.688	18.853	-	-	23.600	21.498
Trošak prodanih proizvoda	-	-	399.554	217.790	196.360	178.681	595.914	396.471
Ostali troškovi	-	-	-	-	(291)	(309)	(291)	(309)
	<u>2.912</u>	<u>2.645</u>	<u>420.242</u>	<u>236.643</u>	<u>196.069</u>	<u>178.372</u>	<u>619.223</u>	<u>417.660</u>

Transakcije prodaje proizvoda i usluga direktno su ugovorene između uključenih strana, a dogovarane su na pojedinačnoj osnovi. Društvo plaća: (i) naknade za licence za prodaju usluga i proizvoda fiksne telefonije, (ii) korištenje korporativnog zaštitnog znaka, (iii) usluge podrške, (iv) razvojno-istraživačke alate te (v) IS/IT naknadu. Naknade za licence plaćaju se kao postotak prodaje usluga i prodaje proizvoda fiksne telefonije.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

29 Potraživanja i obveze prema povezanim društvima (nastavak)

(b) Naknade ključnom poslovodstvu

Ključno poslovodstvo Društva uključuje izvršno poslovodstvo, navedeno na 2. stranici ovog izvještaja, koje se sastoji od člana Uprave i direktora glavnih organizacijskih jedinica.

	2018.	2017.
	'000 kn	'000 kn
Plaće i ostala kratkoročna primanja zaposlenih	19.365	22.063
Ostala dugoročna primanja	-	17
	<u>19.365</u>	<u>22.080</u>

Članovi izvršnog poslovodstva i Nadzornog odbora imali su u vlasništvu 4.971 redovnih dionica na kraju godine (2017.: 5.076 dionica).

Uz to, Društvo je isplatilo naknade Nadzornom odboru i Revizorskom odboru u iznosu od 331 tisuća kuna (2017.: 346 tisuća kuna) tijekom 2018. godine.

(c) Stanje obveza i potraživanja za prodane i kupljene proizvode i usluge na kraju godine

Stanje na kraju godine proizašlo iz ključnih transakcija s društvima iz Ericssonove grupe prikazano je kako slijedi:

	Potraživanja		Obveze	
	2018.	2017.	2018.	2017.
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Telefonaktiebolaget LM Ericsson (LME), većinski dioničar	-	10	660	57
Ostala društva Ericssonove grupe	109.901	104.474	32.551	112.693
Ovisna društva:				
Ericsson Nikola Tesla BH d.o.o	65	144	105	595
Ericsson Nikola Tesla Servisi d.o.o.	1.020	82.069	27.953	21.924
Ericsson Nikola Tesla d.d. – Podružnica Kosovo	71	160	-	-
Libratel	-	-	676	-
Ericsson Nikola Tesla BY	-	-	366	239
	<u>111.057</u>	<u>186.857</u>	<u>62.311</u>	<u>135.508</u>

Društvo je iskazalo dugoročna potraživanja (bilješka 14) i odgođeni prihod (u okviru dugoročnih obveza) u iznosu od 79 tisuća kuna (2017.: 1.156 tisuće kuna) prema Ericsson Services d.o.o. (ESK) slijedom petogodišnjeg ugovora na području upravljanja uslugama s društvom Hrvatski Telekom.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

30 Upravljanje financijskim rizicima

Društvo je uslijed svojih aktivnosti, izloženo čitavom nizu financijskih rizika: tržišnom riziku (uključujući valutni, kamatni i cjenovni rizik), kreditnom riziku i riziku likvidnosti. Izloženost valutnom, kamatnom i kreditnom riziku javlja se tijekom redovnog poslovanja Društva. Upravljanje rizicima provodi odjel riznice, a glavna mu je uloga aktivno upravljanje ulaganjem viška likvidnosti kao i financijskom imovinom i obvezama te upravljanje i kontrola izloženosti financijskim rizicima. U Društvu postoji i služba za financiranje kupaca, a glavni joj je cilj pronalaženje odgovarajućih rješenja za financiranje kupaca uz posredovanje treće strane i što manji angažman Društva u pružanju takvih usluga kupcima. Politika upravljanja rizicima povezana s upravljanjem financijskim instrumentima, može se ukratko prikazati kako slijedi:

(a) Valutni rizik

Valutni rizik je rizik od promjene vrijednosti financijskih instrumenata uslijed promjene tečaja. Društvo je izloženo promjenama vrijednosti američkog dolara i eura jer je značajan dio potraživanja i inozemnih prihoda iskazan u ovim valutama. Upravljanje ovim rizikom svodi se na, koliko je to moguće, usklađivanje priljeva u nekoj valuti s odljevima u istoj valuti. Društvo može sklapati terminske ugovore za kupnju strane valute kako bi se ekonomski zaštitilo od izloženosti valutnom riziku koji proizlazi iz operativnih novčanih tokova.

Ako bi se na dan 31. prosinca 2018. godine euro i američki dolar smanjio/povećao za 1% u odnosu na kunu (2017.: 1%), uz pretpostavku da su svi ostali pokazatelji ostali nepromijenjeni, neto dobit za izvještajno razdoblje bila bi za 1.391 tisuću kuna manja/veća (2017.: 2.364 tisuća kuna), uglavnom kao rezultat dobitka/gubitka od tečajnih razlika pri preračunavanju novca i novčanih ekvivalenata, depozita, obveza prema dobavljačima, potraživanja od kupaca i financiranja kupaca iz eura u kunu.

Društvo je i dalje usmjereno na osiguravanje prirodnih mehanizama zaštite i aktivno upravljanje valutama te na minimiziranje utjecaja promjene valutnih tečajeva. Društvo je izloženo promjenama tečaja strane valute kao što je prikazano u tabeli u nastavku.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

30 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(a) Valutni rizik (nastavak)

Tabele u nastavku prikazuju promjene vrijednosti valuta te neusklađenost koja iz toga proizlazi.

				Ukupno		Ukupno
	EUR	USD	Ostale	strane valute		
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	kn	
Zajmovi i potraživanja	7.850	43.809	-	51.659	-	51.659
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	115.274	28.306	9.759	153.339	133.091	286.430
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	48.490	48.490
Novac i novčani ekvivalenti	55.739	6.547	8.229	70.515	111.928	182.443
	178.863	78.662	17.988	275.513	293.509	569.022
Zajmovi	-	(5.668)	-	(5.668)	-	(5.668)
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	(49.773)	(6.288)	(418)	(56.479)	(163.735)	(220.214)
	(49.773)	(11.956)	(418)	(62.147)	(163.735)	(225.882)
Valutna neusklađenost	129.090	66.706	17.570	213.366	129.774	343.140

				Ukupno		Ukupno
	EUR	USD	Ostale	strane valute		
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	kn	
Zajmovi i potraživanja	4.134	68.918	-	73.052	9.822	82.874
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	117.807	57.251	2.060	177.118	168.116	345.234
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	84.520	84.520
Novac i novčani ekvivalenti	73.220	10.371	6.233	89.824	55.262	145.086
	195.161	136.540	8.293	339.994	317.720	657.714
Zajmovi	-	8.378	-	8.378	-	8.378
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	32.875	14.989	469	48.333	291.481	339.814
	32.875	23.367	469	56.711	291.481	348.192
Valutna neusklađenost	162.286	113.173	7.824	283.283	26.239	309.522

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

30 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(b) Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene vrijednosti financijskog instrumenta uslijed promjena tržišnih kamatnih stopa. Budući da Društvo uglavnom financira kupce po fiksnim kamatnim stopama, samo je manji dio financiranja kupaca podložan mogućim promjenama u tržišnim kamatnim stopama, te je rizik od promjena tržišnih kamatnih stopa relativno nizak. Društvo ujedno ima i dane depozite u financijskim institucijama po promjenjivim kamatnim stopama.

Na dan 31. prosinca 2018. godine:

- da se efektivna kamatna stopa na eurske depozite povećala/smanjila za 1% (2017.: 1%) na godišnjoj razini, neto dobit nakon oporezivanja za izvještajno razdoblje bila bi, po osnovi eurskih depozita, 33 tisuće kuna veća/manja (2017.: 34 tisuće kuna);

Sljedeća tabela prikazuje godišnje prosječne kamatne stope izloženosti financijske imovine i obveza:

	2018.	2017.
	Prosječne	Prosječne
	kamatne stope	kamatne stope
	%	%
Zajmovi i potraživanja	0,82	2,73
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	-	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-
Novac i novčani ekvivalenti	0,08	0,11

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

30 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(b) Kamatni rizik (nastavak)

U tabelama u nastavku vidljiva je analiza utjecaja promjene vrijednosti kamatnih stopa te neusklađenost koja iz toga proizlazi.

2018.	Beskamatno	Manje od 1 mjeseca	1 – 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	Fiksna kamatna stopa
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	23.496	-	-	-	24.082	4.081	51.659	24.082
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	286.430	-	-	-	-	-	286.430	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	48.490	-	-	-	-	-	48.490	-
Novac i novčani ekvivalenti	182.443	-	-	-	-	-	182.443	-
	540.859	-	-	-	24.082	4.081	569.022	24.082
Zajmovi	(5.668)	-	-	-	-	-	(5.668)	-
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	(217.437)	-	-	-	(2.777)	-	(220.214)	-
	(223.105)	-	-	-	(2.777)	-	(225.882)	-
Kamatna neusklađenost	317.754	-	-	-	21.305	4.081	343.140	24.082

2017.	Beskamatno	Manje od 1 mjeseca	1 – 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	Fiksna kamatna stopa
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	53.831	-	774	414	-	4.134	59.153	23.721
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	345.234	-	-	-	-	-	345.234	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	84.520	-	-	-	-	-	84.520	-
Novac i novčani ekvivalenti	-	145.086	-	-	-	-	145.086	-
	483.585	145.086	774	414	-	4.134	633.993	23.721
Zajmovi	8.378	-	-	-	-	-	8.378	-
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	339.814	-	-	-	-	-	339.814	-
	348.192	-	-	-	-	-	348.192	-
Kamatna neusklađenost	135.393	145.086	774	414	-	4.134	285.801	23.721

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

30 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(c) Cjenovni rizik

Društvo ima određenu izloženost cjenovnom riziku dužničkih vrijednosnica usprkos malom obujmu ulaganja. a one su u bilanci klasificirane kao financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka (investicijski fondovi).

(d) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od neispunjavanja obveza jedne strane u financijskom instrumentu, a što bi moglo prouzročiti nastanak financijskog gubitka drugoj strani. Značajan rizik povezan je s visokom razinom potraživanja vezanih uz financiranje kupaca.

U interne direktive upravljanja kreditnim rizicima ugrađene su tijekom 2015. godine strože odredbe koje uključuju koncept strukturiranog upravljanja kreditnim rizicima te primjenu alata za procjenu kreditnih rizika. Unutar Riznice uspostavljena je funkcija upravljanja kreditima koja će Društvu biti od dodatne pomoći u upravljanju kreditnim rizikom. Novi se kupci prihvaćaju nakon što su zadovoljili detaljan pregled kreditne sposobnosti te nakon sagledavanja kreditnog rizika zemlje. Preostala se potraživanja pregledavaju kvartalno ili godišnje ovisno o kategoriji rizika. Gubici od umanjenja vrijednosti izračunavaju se diskontiranjem potraživanja. Nadalje, prisutan je rizik koncentracije potraživanja jer Društvo ima značajan udio nepodmirenih potraživanja od strane malog broja kupaca. Na dan 31. prosinca 2017. godine pet najvećih kupaca predstavlja 51% ukupne neto vrijednosti potraživanja (2017.: 59%). Društvo smatra da najveću izloženost ovom riziku predstavlja iznos potraživanja od kupaca (bilješke 14 i 17) i ostalih potraživanja (bilješka 18), bez umanjenja vrijednosti za sumnjiva potraživanja. Analiza dospijuća ovih potraživanja vidljiva je u tabeli ročnosti u daljnjem tekstu ove bilješke.

Akreditivi se koriste kao metoda za osiguranje plaćanja od strane kupaca koji posluju na određenim tržištima, osobito na tržištima koja se nalaze u nestabilnom političkom i/ili gospodarskom okruženju. Banke potvrđuju akreditive, čime se smanjuje politička i komercijalna izloženost kreditnom riziku.

Prije odobrenja novih sredstava za financiranje kupaca obavlja se interna procjena kreditnog rizika kako bi se procijenila kreditna sposobnost (za politički i gospodarski rizik) svake transakcije. Ponovne procjene kreditne sposobnosti za svakog se kupca redovito obavljaju.

Sva potraživanja od kupaca čija je naplata duža od 179 dana Društvo definira kao financiranje kupaca. Kako bi osiguralo smanjenu izloženost riziku, Društvo usko surađuje s Hrvatskom bankom za obnovu i razvitak te partnerskim bankama.

Rezerviranja koja se odnose na izloženost riziku vezanom uz financiranje kupaca utvrđuju se samo kada se mogu pouzdano mjeriti i kada se, nakon što je financijski aranžman stupio na snagu, pojave određeni događaji koji bi mogli imati negativan utjecaj na sposobnost i/ili spremnost zajmoprimca za otplaćivanje preostalog duga. Navedeni događaji mogu biti politički (u pravilu izvan kontrole zajmoprimca) ili komercijalni, npr. oslabljena kreditna sposobnost zajmoprimca.

Osiguranja sredstava za financiranje kupaca u pravilu uključuju zalog nad opremom i zalog nad određenom imovinom zajmoprimca. Ako je dostupno, može se ugovoriti i pokriće rizika od strane treće osobe. „Pokriće rizika od strane treće osobe“ znači da je banka, izvozno-kreditna agencija ili druga financijska ustanova izdala garanciju koja pokriva kreditni rizik. To također može biti i prijenos kreditnog rizika u okviru tzv. „sekundarnog aranžmana“ s bankom, pri čemu banka preuzima odgovornost za kreditni rizik i financiranje onoga dijela koji ona pokriva. Pokriće kreditnog rizika od strane treće osobe također može izdati i osiguravajuće društvo.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

30 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(d) Kreditni rizik (nastavak)

Na dan 31. prosinca 2018. godine novčani ekvivalenti i depoziti iznose 227.960 tisuća kuna. Na dan 31. prosinca 2018. godine rezerviranja za očekivane kreditne gubitke od novca i depozita iznose 905 tisuća kuna. Povijesno gledano, otpisi Društva bili su niski.

Potraživanja od kupaca i ugovorna imovina na dan 31. prosinca 2018. iznosila su 140.802 tisuće kuna. Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke po potraživanjima od kupaca i ugovornoj imovini na dan 31. prosinca 2018. godine iznose 676 tisuća kuna. Povijesno gledano, otpisi Društva bili su niski.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

30 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(d) Kreditni rizik (nastavak)

Sljedeće tabele prikazuju starosnu strukturu i sumarni prikaz dospjeća svih dospjelih zajmova i potraživanja od kupaca na dan 31. prosinca 2018.

Tabela 1

Dospijeće plaćanja ukupnih zajmova i potraživanja od kupaca

2018.	Dospjelo	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	preko 3 godine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	
Inozemna potraživanja	17.267	41.338	8.210	25.009	1.589	93.413
Domaća potraživanja	3.210	101.968	1.840	-	-	107.018
Potraživanja od povezanih društava*	8.664	96.418	6.837	-	-	111.919
	29.141	239.754	16.887	25.009	1.589	312.350

*uključuje dugoročni dio domaćih potraživanja u iznosu od 862 tisuće kuna

2017.

Inozemna potraživanja	520	65.448	26.476	52.331	5.580	150.355
Domaća potraživanja	2.128	51.364	1.983	67	-	55.542
Potraživanja od povezanih društava	4.670	173.985	9.614	1.551	-	189.820
	7.318	290.797	38.073	53.949	5.580	395.717

*uključuje dugoročni dio domaćih potraživanja u iznosu od 1.551 tisuća kuna

Tabela 2

Starosna struktura ukupno dospjelih zajmova i potraživanja od kupaca

2018.	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Preko 3 godine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	
Inozemna potraživanja	5.635	11.632	-	-	17.267
Domaća potraživanja	2.576	592	42	-	3.210
Potraživanja od povezanih društava	7.124	1.295	192	53	8.664
	15.335	13.519	234	53	29.141

2017.					
Inozemna potraživanja	520	-	-	-	520
Domaća potraživanja	2.067	61	-	-	2.128
Potraživanja od povezanih društava	3.419	971	195	85	4.670
	6.006	1.032	195	85	7.318

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

30 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(d) Kreditni rizik (nastavak)

Tabela 3

**Dospijeće plaćanja ukupnih zajmova i potraživanja od kupaca
(vezano uz dospelje stavke)**

2018.	Dospjelo	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	
Inozemna potraživanja	17.267	7.439	74	-	24.780
Domaća potraživanja	3.210	48.717	1.831	-	53.758
Potraživanja od povezanih društava	8.664	86.133	-	-	94.797
	29.141	142.289	1.905	-	173.335
2017.					
Inozemna potraživanja	520	13.256	-	-	13.776
Domaća potraživanja	2.128	1.068	47	-	3.243
Potraživanja od povezanih društava	4.670	162.583	1.508	-	168.761
	7.318	176.907	1.555	-	185.780

Tabela 4

Dospjeli zajmovi i potraživanja od kupaca. ali bez umanjena vrijednosti

2018.	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Preko 3 godine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	
Inozemna potraživanja	2.935	260	-	-	3.195
Domaća potraživanja	2.539	539	-	-	3.078
Potraživanja od povezanih društava	6.955	226	-	-	7.181
	12.429	1.025	-	-	13.454
2017.					
Inozemna potraživanja	520	-	-	-	520
Domaća potraživanja	2.067	61	-	-	2.128
Potraživanja od povezanih društava	2.487	635	194	-	3.316
	5.074	696	194	-	5.964

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

30 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti koji se smatra rizikom financiranja je rizik od poteškoća s kojima se Društvo može susresti u prikupljanju sredstava za podmirivanje obveza povezanih s financijskim instrumentima. Kako Društvo nema obveza u financijskim instrumentima, rizik proizlazi samo iz svakodnevnih aktivnosti. Društvo je veliku pozornost obratilo na tok novca, prateći stvarne dnevne promjene te prilagođavajući mjesečne planove. Zbog povoljne likvidne pozicije Društva, ovaj se rizik smatra niskim. Donja tabela daje prikaz ročnosti i neusklađenosti koja iz toga proizlazi.

Društvo je s našim najvažnijim bankama dogovorilo mogućnost „revolving“ kreditiranja u slučaju izvanredne potrebe za financiranjem. Na dan 31. prosinca 2018. godine ta mogućnost još nije bila korištena.

2018.	Manje od 1	1 - 3	3 - 12	1 - 5 godina	Preko 5	Ukupno
	mjeseca	mjeseca	mjeseci		godina	
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	388	2.250	8.184	36.756	4.081	51.659
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	221.530	54.069	10.697	134	-	286.430
Kratkotrajna financijska imovina	48.490	-	-	-	-	48.490
Novac i novčani ekvivalenti	182.197	-	246	-	-	182.443
	452.605	56.319	19.127	36.890	4.081	569.022
Zajmovi	-	-	-	(5.668)	-	(5.668)
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	(61.294)	(146.303)	(9.710)	(2.907)	-	(220.214)
	(61.294)	(146.303)	(9.710)	(8.575)	-	(225.882)
Neusklađenost ročne strukture	391.311	(89.984)	9.417	28.315	4.081	343.140
2017.	Manje od 1	1 - 3	3 - 12	1 - 5 godina	Preko 5	Ukupno
	mjeseca	mjeseca	mjeseci		godina	
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	761	3.336	11.472	62.931	4.374	82.874
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	222.685	98.393	23.456	700	-	345.234
Kratkotrajna financijska imovina	84.520	-	-	-	-	84.520
Novac i novčani ekvivalenti	144.838	-	248	-	-	145.086
	452.804	101.729	35.176	63.631	4.374	657.714
Zajmovi	-	-	-	8.378	-	8.378
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	48.561	283.510	900	6.843	-	339.814
	48.561	283.510	900	15.221	-	348.192
Neusklađenost ročne strukture	404.243	(181.781)	34.276	48.410	4.374	309.522

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

30 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(f) Procjena fer vrijednosti

Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka iskazuje se po fer vrijednosti na datum bilance. Fer vrijednost procjenjuje se na temelju njezine kotirane cijene na aktivnom tržištu na datum bilance koja predstavlja input razine 1 (bilješka 19).

Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cijene lako i redovito dostupne putem razmjene, aktivnosti brokera, industrijske skupine, cijene usluga ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovite tržišne transakcije prema tržišnim uvjetima. Kotirana tržišna cijena koja se koristi za financijsku imovinu Društva je trenutna cijena ponude. Ne postoji financijska imovina izvedena iz inputa razine 2 koji predstavljaju različite tehnike procjene vrijednosti temeljem vidljivih tržišnih podataka odnosno iz inputa razine 3 koji predstavljaju različite tehnike procjene vrijednosti bez vidljivih tržišnih podataka.

Glavni financijski instrumenti Društva koji se ne vode po fer vrijednosti su novac i novčani ekvivalenti, potraživanja od kupaca, ostala potraživanja, dugotrajni zajmovi i potraživanja, obveze prema dobavljačima i ostale obveze te uzeti zajmovi. Fer vrijednosti financijskih instrumenata i knjigovodstvene vrijednosti u bilanci su kako slijedi:

	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Nepriznata dobit/ (gubitak)	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Nepriznata dobit/ (gubitak)
	2018.	2018.	2018.	2017.	2017.	2017.
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	51.659	51.805	146	82.874	82.366	(508)
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	286.430	286.531	101	345.234	345.217	(17)
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	48.490	48.490	-	84.520	84.520	-
Novac i novčani ekvivalenti	182.443	182.443	-	145.086	145.086	-
Zajmovi	(5.668)	(5.668)	-	(8.378)	(8.378)	-
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	(220.214)	(220.214)	-	(339.814)	(339.814)	-
	<u>343.140</u>	<u>343.387</u>	<u>247</u>	<u>309.522</u>	<u>308.997</u>	<u>(525)</u>

Fer vrijednost zajmova i potraživanja te fer vrijednost zajmova izračunavaju se prema najboljoj procjeni posloводства budućih diskontiranih novčanih tokova glavnice i kamata, koristeći tržišnu stopu sličnih instrumenata kao diskontnu stopu na datum bilance. Fer vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti bitno se ne razlikuju iz razloga što su zajmovi i dugotrajna potraživanja ugovoreni tržišnim stopama koje značajno ne odstupaju od tržišne cijene s kraja izvještajne godine. Kratkotrajna financijska imovina iskazana je po fer vrijednosti utemeljenoj na tržišnoj cijeni na datum bilance bez odbitka transakcijskih troškova.

Iskazana knjigovodstvena vrijednost novca i novčanih ekvivalenata te depozita kod banaka približna je njihovoj fer vrijednosti zbog kratkoročnog dospjeća ovih financijskih instrumenata. Slično tome, knjigovodstvena vrijednost po amortiziranom trošku potraživanja od kupaca i obveza s preostalim dospjećem manjim od jedne godine, koji su podložni normalnim uvjetima poslovanja, približna je njihovim fer vrijednostima. Sljedeće kamatne stope, raspoložive na tržištu za slične financijske instrumente, korištene su pri određivanju fer vrijednosti:

	2018.	2017.
Zajmovi i potraživanja	1,70%	0,80%

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

30 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

g) Upravljanje kapitalom

Ciljevi Društva vezani uz upravljanje kapitalom su sljedeći:

- očuvati sposobnost Društva da nastavi s poslovanjem temeljem principa neograničenosti vremena poslovanja kao i da nadalje ostvaruje dobit za dioničare i ostale interesne skupine;
- osigurati odgovarajuće izvore kapitala, koliko god je to moguće, kroz zadržanu dobit;
- održavati bilancu s odgovarajućim udjelom likvidnih novčanih sredstava i kratkotrajne imovine te vlastitog kapitala i drugih ulaganja;
- osigurati, prema potrebi, rezervne varijante financiranja.

Društvo stvara dovoljno novčanih sredstava iz vlastitog poslovanja za podmirenje obveza u dospijeću, za financiranje kupaca ako je potrebno i ispunjavanje planiranih investicija te za isplatu dividende.

Društvo nadzire kapital korištenjem zakonom propisane minimalne razine kapitala. Dionički kapital objavljen je u bilješci 21 uz financijske izvještaje.

31 Obveze po operativnom najmu

Buduća minimalna plaćanja se odnose na razdoblje najma koje se ne može raskinuti bez suglasnosti druge ugovorne stranke ili bez značajnih kazni.

Buduća minimalna plaćanja najma prema neopozivom operativnom najmu u ukupnom iznosu za svako sljedeće razdoblje su:

	Operativni najmovi
2019.	4.685
2020.	-
2021. i kasnije	-
	<hr/>
	4.685
	<hr/>

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

32 Računovodstvene politike do 1. siječnja 2018

Računovodstvene politike primjenjive do usporednog razdoblja koje završava na 31. prosinca 2017, koje su izmijenjene primjenom MSFI 9 i MSFI 15 su kako slijedi.

Financijski instrumenti

Društvo klasificira svoje financijske instrumente u sljedeće kategorije: zajmovi i potraživanja, financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Klasifikacija ovisi o svrsi zbog koje su financijski instrumenti stečeni. Izvršno posloводство određuje klasifikaciju financijskih instrumenata nakon početnog priznavanja i ponovno provjerava tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

a) Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja obuhvaćaju svu nederivativnu financijsku imovinu s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu. Iskazana je u okviru kratkotrajne imovine, osim imovine s dospijecom dužim od 12 mjeseci nakon datuma bilance. Takva se imovina klasificira kao dugotrajna imovina. Krediti i potraživanja Društva obuhvaćaju 'potraživanja od kupaca i ostala potraživanja', 'depozite' i 'novac i novčane ekvivalente' u bilanci.

Kredit i potraživanja iskazani su po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

b) Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka

Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti ili gubitka je financijska imovina namijenjena trgovanju. Financijska imovina se klasificira u ovu kategoriju ukoliko je nabavljena isključivo s namjenom prodaje u kratkom vremenskom razdoblju. Derivativni instrumenti su također kategorizirani kao namijenjeni za trgovanje osim ukoliko nisu kategorizirani kao instrumenti zaštite. Imovina iskazana u ovoj kategoriji klasificira se kao kratkotrajna ukoliko se očekuje da će biti realizirana u roku od 12 mjeseci, u suprotnom se klasificira kao dugotrajna imovina.

Sva kupljena i prodana ulaganja priznaju se na datum transakcije, tj. na datum na koji se Društvo obvezalo kupiti ili prodati sredstvo. Ulaganja se početno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za troškove transakcije za cjelokupnu financijsku imovinu koja nije iskazana po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka. Financijska imovina iskazana po fer vrijednosti u računu dobiti ili gubitka početno se priznaje po fer vrijednosti, dok se troškovi transakcije iskazuju odmah u računu dobiti i gubitka. Financijska imovina prestaje se priznavati kada isteknu ili su prenesena prava na primitak novčanih tokova od ulaganja ili kada je Društvo prenijelo sve bitne rizike i koristi vlasništva.

Fer vrijednosti ulaganja koja kotiraju na burzi temelje se na tekućim cijenama ponude. Ako tržište za neko financijsko sredstvo nije aktivno, Društvo utvrđuje fer vrijednost pomoću tehnika procjene vrijednosti koje uzimaju u obzir nedavne transakcije pod uobičajenim trgovačkim uvjetima, te usporedbu s drugim sličnim instrumentima, analizu diskontiranog novčanog toka i modela određivanja cijena opcija, maksimalno koristeći tržišne informacije te se minimalno oslanjajući na informacije specifične za poslovni subjekt.

c) Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Na svaki datum bilance Društvo procjenjuje postoje li objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti financijske imovine ili grupe financijskih sredstava. Značajno ili produljeno smanjenje fer vrijednosti vrijednosnica ispod nabavne vrijednosti smatra se pokazateljem umanjenja vrijednosti.

Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca provodi se kada postoje objektivni dokazi da Društvo neće moći naplatiti sva svoja potraživanja u skladu s dogovorenim uvjetima. Značajne financijske poteškoće dužnika, vjerojatnost dužnikova stečaja te neizvršenje ili propusti u plaćanjima, smatraju se pokazateljima umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca. Iznos ispravka vrijednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih novčanih priljeva diskontiranih korištenjem izvorne efektivne kamatne stope.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

32 Računovodstvene politike do 1. siječnja 2018 (nastavak)

Priznavanje prihoda

a) Značajne računovodstvene procjene i posudbe

Prihodi od prodaje predstavljaju vrijednost proizvoda koji se prodaju i usluga koje se pružaju kupcima tijekom razdoblja, isključujući porez na dodanu vrijednost, diskonte i rabate. Prihodi se priznaju uzimajući u obzir sve značajne ugovorne uvjete kada je proizvod isporučen ili usluga obavljena, kada je došlo do prijenosa rizika, kada je iznos prihoda fiksni ili određiv te kada je naplata prilično sigurna. Specifični kriteriji izvršavanja i prihvaćanja ugovora mogu utjecati na vrijeme priznavanja i iznose priznatih prihoda.

Društvo koristi 3 glavne vrste ugovora s krajnjim kupcima:

- Ugovori o isporukama: Ugovori o isporuci proizvoda ili kombinacije proizvoda koji čine cjelokupnu ili djelomičnu mrežu te isporuka samostalnih proizvoda. Srednji i veliki ugovori o isporukama uglavnom uključuju višestruke elemente. Takvi elementi uglavnom predstavljaju standardizirane tipove opreme ili softvera te usluga kao što su usluge izgradnje mreže.
Prihodi se priznaju kada se rizici i koristi prenesu na kupca, što je u pravilu utvrđeno u ugovornim uvjetima trgovanja. Kod ugovora o isporukama koji imaju višestruke elemente, prihodi se alociraju na svaki element na temelju relativnih fer vrijednosti.
- Ugovori o izgradnji: Ugovori u kojima društvo kupcu isporučuje cjelokupnu mrežu koja se uglavnom temelji na novoj tehnologiji ili ima komponente koje su izrađene specijalno za kupca.
Prihodi od ugovora o izgradnji priznaju se po stupnju dovršenosti koristeći metodu ugovorne dinamike izvršenja poslova ili metodu nastalih troškova. Svaki dugotrajni ugovor o izgradnji procjenjuje se zasebno i iskazuje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti priznavanjem prihoda i povezanih troškova u skladu s aktivnostima iz ugovora.
- Ugovori o obavljanju usluga: Ugovori za razne usluge kao što su izobrazba, konzultantske usluge, projektiranje, montaža i upravljane usluge ugovorene temeljem višegodišnjih ugovora.
Prihodi se općenito priznaju kada su usluge obavljene. Prihodi za ugovore o obavljanju usluga s fiksnim cijenama koji pokrivaju duže razdoblje priznaju se linearno tijekom trajanja ugovora.

Većina proizvoda i usluga Društva prodaje se temeljem ugovora o isporukama koji uključuju višestruke elemente kao što su bazne stanice, kontroleri baznih stanica, komutacijski centri za pokretne komunikacije, usmjernici, mikrovalni linkovi, razni softverski proizvodi te s njima povezane usluge montaže i integracije. Takvi ugovorni elementi općenito imaju zasebne cijene iskazane po artiklima koje se nalaze u cjenicima dogovorenim s pojedinim kupcima.

Profitabilnost pojedinih ugovora procjenjuje se periodično, a rezerviranje za procijenjene gubitke utvrđuje se u trenutku kada se pojavi mogućnost nastanka gubitka.

b) Značajne računovodstvene procjene i posudbe

Društvo priznaje prihode po isporuci robe ili usluge što nije uvijek u skladu s vremenom izdavanja fakture kupcu jer je njihov vremenski slijed postavljen u ugovoru. Prihodi se priznaju nakon što kupac odobri prihvatni test. Prema tome, Društvo priznaje odgođene prihode (bilješka 27) i nefakturirane prihode (bilješka 17).